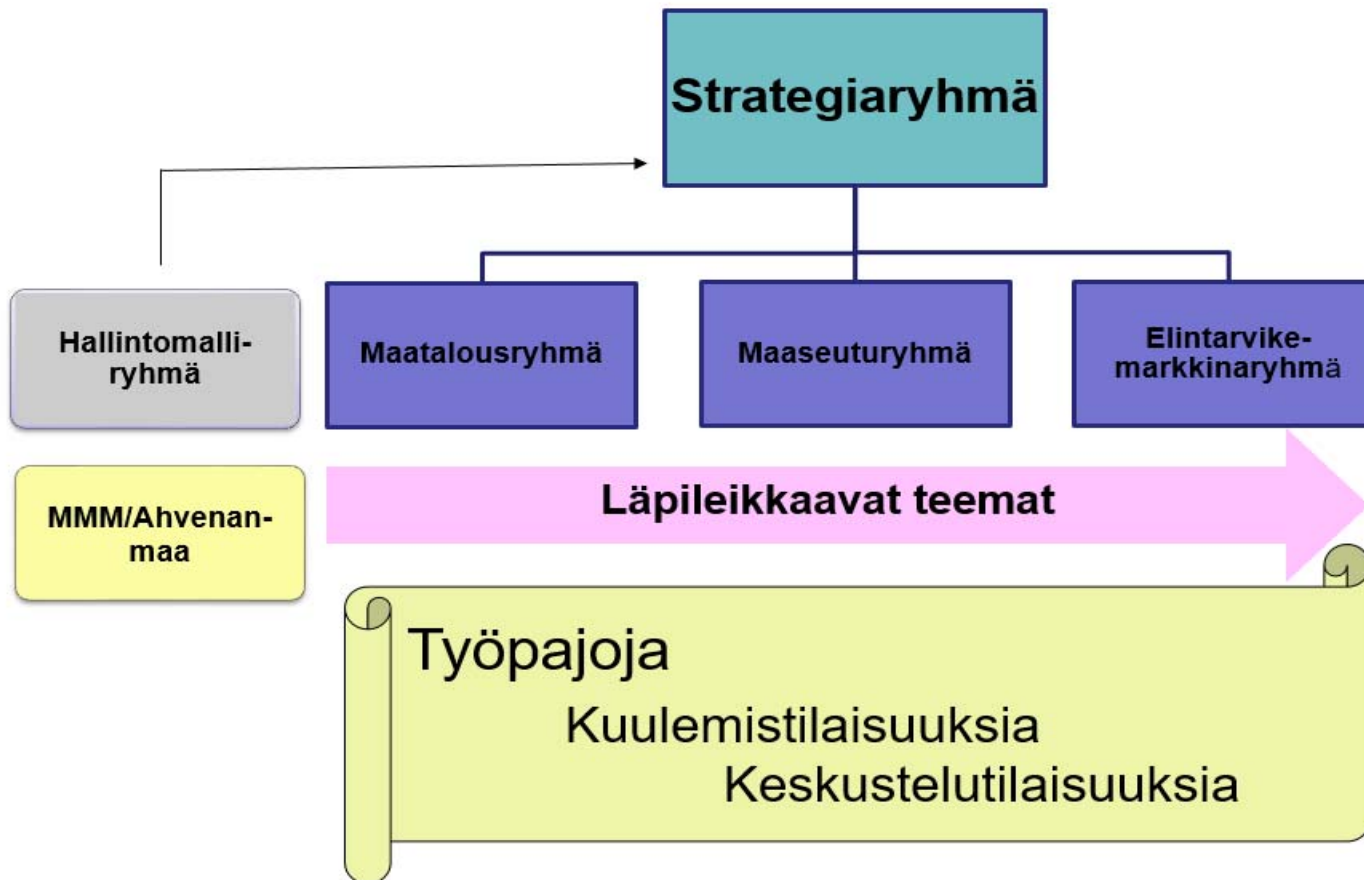

CAP-uudistuksen kansallinen valmistelu ja aikataulu

Seurantakomitea 5.12.2018

CAP-uudistuksen kansallinen valmistelu

CAP27 kansallisen valmistelun aikataulu

	2018		2019				2020				2021	
	marras-joulukuu	tammi-maaliskuu	huhti-kesäkuu	heinä-syyskuu	loka-joulukuu	tammi-maaliskuu	huhti-kesäkuu	heinä-syyskuu	loka-joulukuu	tammi-maaliskuu	huhti-joulukuu	
CAP-suunnitelma	Toimenpiteiden sekä rahoitussuunnitelman valmistelu				Luonnos valmis	Lähetys hyväksyttäväksi	Neuvottelut EU:n komission kanssa			Suunnitelman hyväksyminen	Toimeenpano alkaa	
CAP27-työryhmät	Toimenpiteiden ja painotusten suunnittelu ja työryhmien esitykset		Toimenpiteiden viimeistely		Valmisteluprosessin etenemisen seuranta ja mahdollisten muutostarpeiden huomioiminen				Työryhmien työ päättyy			
Strategia-ryhmä			Toimenpiteet, rahoituksen painotukset		CAP-suunnitelman luonnoksen hyväksyminen							
Kansallinen hyväksyminen				Talouspoliittinen ministeri valiokunta (toimenpiteet ja rahoitus)	Valtioneuvosto ja rahasiainvaliokunta							
Kansallinen lainsäädäntö	Kansallisen lainsäädännön valmistelu toimenpiteiden valmistelun yhteydessä						Kansallinen lainsäädäntö lausuntokierrokselta	Eduskuntakäsittely (esitykset oltava eduskunnassa syyskuussa)	Kansallinen lainsäädäntö valmis			
Tietojärjestelmät	Tietojärjestelmien kehittäminen toimenpiteiden valmistelun yhteydessä									Valmis toimeenpanon alkamiseksi.	Tietojärjestelmien toiminnallisuudet valmiiksi kaikissa osin.	

Maa- ja metsätalousministeriö

Maaseutuohjelman toteuma ja tuloskehitys

Seurantakomitea 5.12.2018

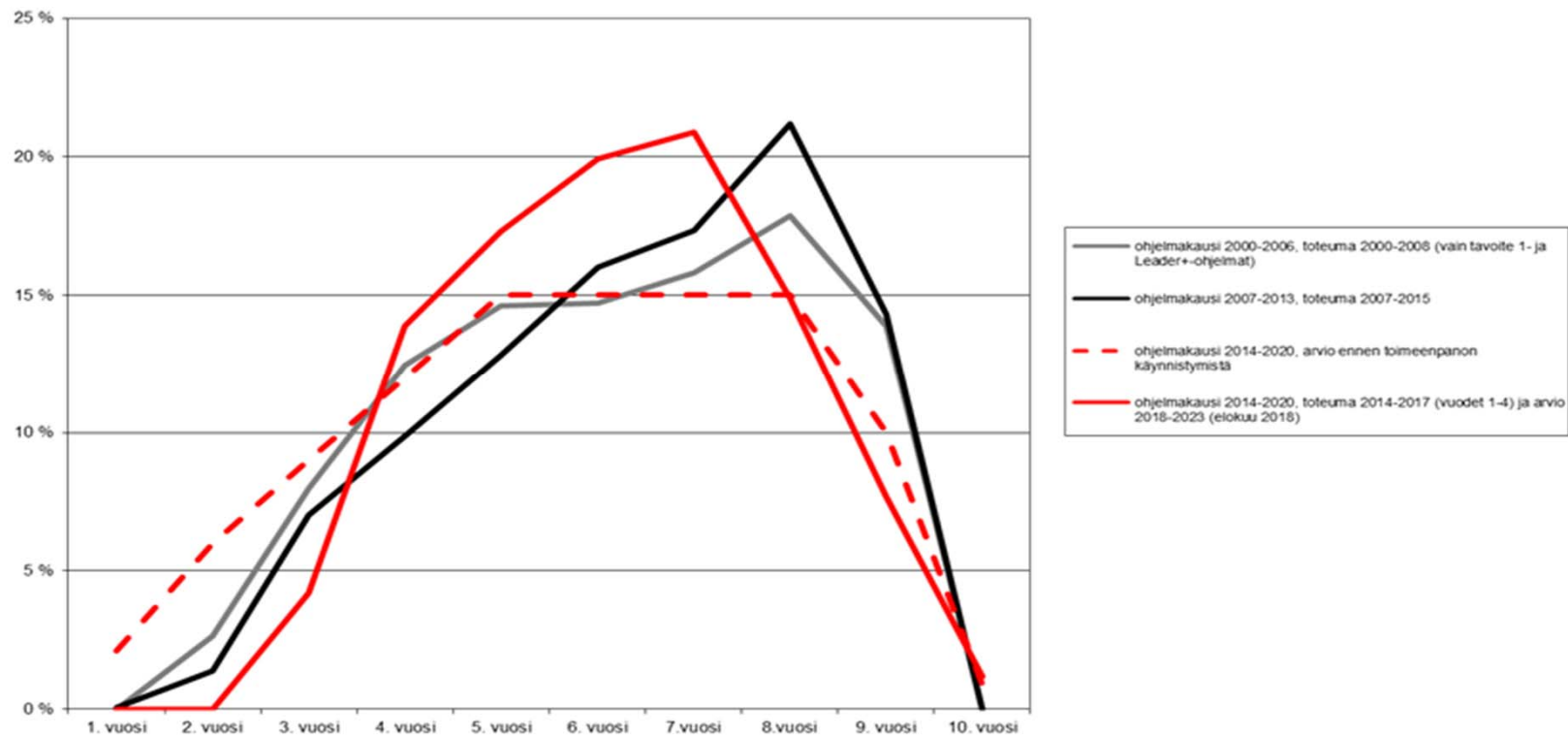

Maaseutuohjelman toteuma 15.10.2018

- Maksettu 3 258 200 024 euroa -> 58 % kehyksestä (43 %)
- Sidottu 4 354 207 451 euroa -> 78 % kehyksestä (67 %)

Yritys- ja hanketukien menokertymä

Tuloskehys 1/3

Prioriteetti 2

- **Julkiset menot**
Tavoite: 1 026 M€ (EU 351,2 M€)
Välitavoite: 70,24 M€
15.10.2018: 168,63 M€
- **Investointi- ja aloitustukia saaneet tilat**
Tavoite: 9 700 tilaa (EU 4 450)
Välitavoite: 890 tilaa
31.12.2017: 690 tilaa

Prioriteetti 3

- **Julkiset menot**
Tavoite: 559 M€
Välitavoite: 167,7 M€
15.10.2018: 258,75 M€
- **EHK-sitoumukset**
Tavoite: 4 500 tilaa
Välitavoite: 3 600 tilaa
31.12.2017: 6 118 tilaa

Tuloskehys 2/3

Prioriteetti 4

- **Julkiset menot**
Tavoite: 5 614 M€ (EU 3 753 M€)
Välitavoite: 1 887 M€
15.10.2018: 2 563 M€
- **YMP-sitoumusala**
Tavoite: 2 255 000 ha
Välitavoite: 1 758 900 ha
31.12.2017: 2 070 000 ha

Prioriteetti 5

- **Julkiset menot**
Tavoite: 150,4 M€ (EU 102,6 M€)
Välitavoite: 20,5 M€
15.10.2018: 18,0 M€
- **Investointitukia saaneet tilat (5c ja d)**
Tavoite: 910 tilaa
Välitavoite: 182 tilaa
31.12.2017: 257 tilaa (c:124, d:133)

Tuloskehys 3/3

Prioriteetti 6

- **Julkiset menot**
Tavoite: 762 M€
Välitavoite: 152,4 M€
15.10.2018: 232,3 M€
- **Leader-toiminnan kattama väestö**
Tavoite: 1,8 milj. hlö
Välitavoite: 1,44 milj. hlö
31.12.2017: 2,69 milj. hlö

Prioriteetti 6

- **Perustamistukea tai investointitukea saaneet yritykset (6.2 ja 6.4)**
Tavoite: 5 500 yritystä
Välitavoite: 1 100 yritystä
31.12.2017: 411 yritystä (lisäksi käynnissä 421 hanketta)
(Leader-ryhmien kautta haettuja 673, joista päättynyt 375 hanketta)

Kiitos!

Seurantakomitea 5.12.2018

Maaseutuviraston ajankohtaiskatsaus

Juha Tall, ylijohtaja
Hannele Sankari, yksikönjohtaja
Maaseutuvirasto

Yleisiä toimeenpanon ajankohtaisia asioita hanke-yritys- ja rakennetukien osalta 1/2

- Kertakorvausmenettely otettu käyttöön hanketuissa syksyllä 2018. Tällä hetkellä käytössä investointihankkeissa, laajenee lähiaikoina kehittämishankkeisiin ja ensi vuonna teemahankkeeseen.
- Pilotti-investointien tukeminen on määritelty Hyrrään. Hakemuksia on ELY-keskuksessa käsittelyssä, mm. hyönteiskasvattamo kaivoksessa 600m syvyydessä.
- Yritystukien valintakriteerit eivät riittävästi ohjaa yritystukien kohdentumista harvaan asutulla ja ydinmaaseudulle. Noin 40 % tuesta kohdentuu kaupunkeihin ja kaupunkien läheiselle maaseudulle.
- EU-osarahoitteisten rakennetukien tiukan määrärahatilanteen takia lypsykarjanavettainvestoinnit on rahoitettu kokonaan kansallisin varoin vuoden 2018 3. ja 4. tukijaksolla.

Yleisiä toimeenpanon ajankohtaisia asioita hanke-yritys- ja rakennetukien osalta 2/2

- EIP-hankkeisiin on juuri avattu viimeinen hakujakso. Lisärahoitusta viimeiseen hakujaksoon on siirretty valtakunnallisten hankkeiden valtuudesta.
- Mavin Pikantti-extranet on otettu käyttöön. Kokemukset ovat olleet positiivisia kaikkien kannalta.
- Hallinnon ohjauksen käynnit ELY-keskuksiin on aloitettu.
- Raportoinnin kehittäminen jatkuu ja vakioraportteja on valmisteilla useampia.

Neuvo 2020

- Korkein hallinto-oikeus antoi kesäkuussa ratkaisun neuvojen valintamenettelyä koskevassa asiassa (case Tirkkonen).
- Ratkaisun mukaan Mavin oli järjestettävä syksyllä 2014 käynnistetyssä tarjouskilpailussa hylätyille neuvojalle mahdollisuus päästä mukaan maatilojen neuvontajärjestelmään.
- Mavi tarjosi asianosaiselle neuvojalle ja myös muille samasta tai vastaavasta syystä hylätyille neuvojille mahdollisuuden hakeutua neuvojaksi.
  - 14 aiemmin hylättyä neuvojaa osoitti edelleen kiinnostusta järjestelmää kohtaan ja heidät hyväksyttiin neuvojiksi maatilojen neuvontajärjestelmään.

Hyrrä

- Sähköinen hakuprosentti on hyvä 79% vuoden 2018 päätöksistä (luvussa ei ole mukana neuvontakorvausta joka on 100% sähköinen).
- Hyrrän kautta maksettu n. 553,1 milj. €, josta tänä vuonna 229,4 milj. (tilanne 23.11.18).
- Käytöntuen tilanne on hallittu. Systemaattisia virheitä ei järjestelmässä ilmene päivitysten yhteydessä.
- Uudet toiminnallisuudet suuria kokonaisuuksia, joka vaikeuttaa toteutuksen valmistumisaikataulun arviointia. Versiopäivityksiä viedään tuotantoon noin puolentoista kuukauden välein.
- Hyrrä-ATV integraation tuotantoon viennin viimeistely on käynnissä.

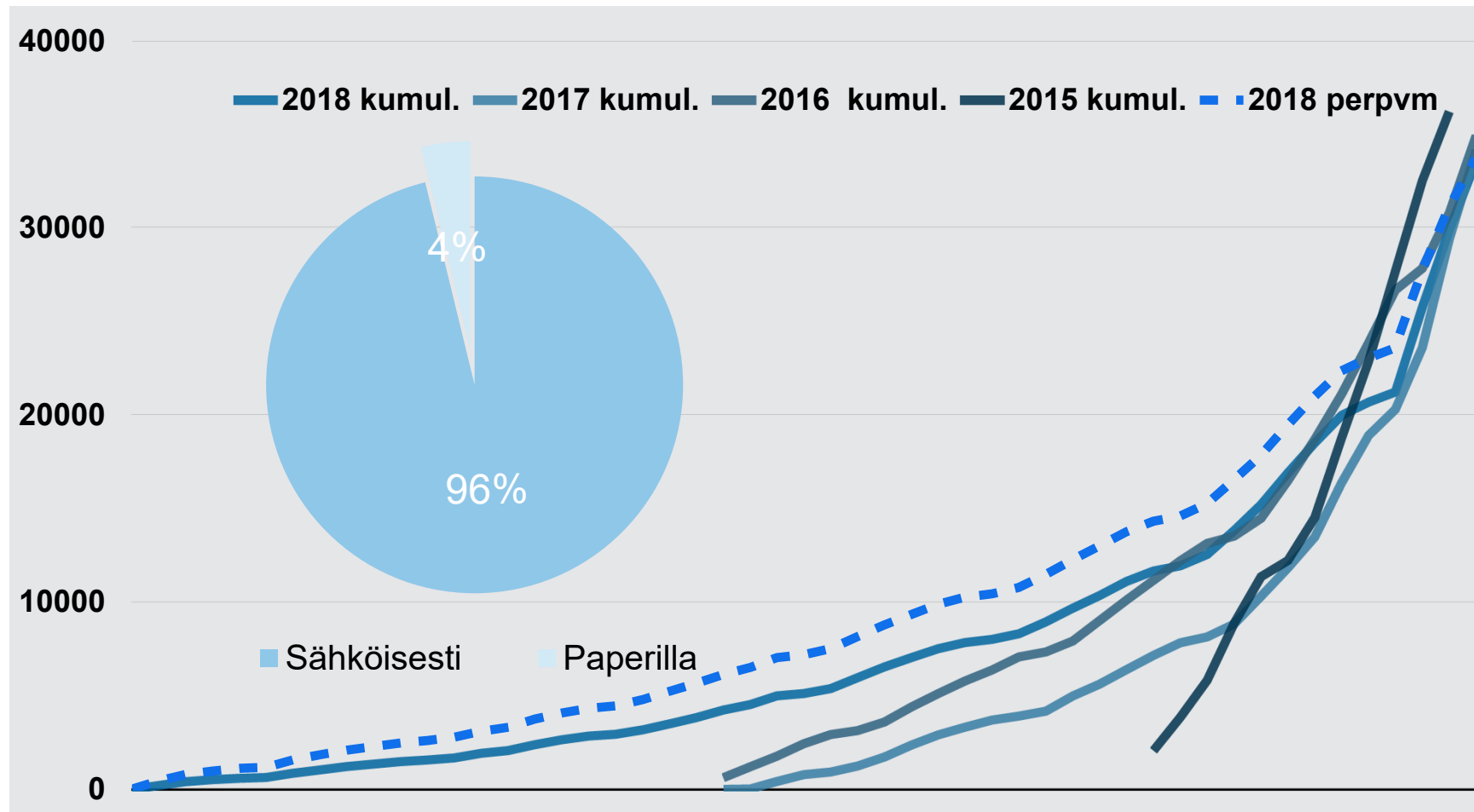
Hyrrä – toteutettavia toimintoja

Toiminnallisuus	Toteutusajankohta
Muutoshakemus ja muutospäätös Viranomaisen	12 / 2018 viimeiset
Jatkotoimenpiteet (ilman takaisinperintää)	09 / 2018
Kertakorvauksen käyttöönotto kehittämishankkeissa	09 / 2018
Hankkeiden lopettamistoiminto	12 / 2018
Perusjoukko ja otannat	12 / 2018 (?)
Ruokaviraston muutokset	12 / 2018

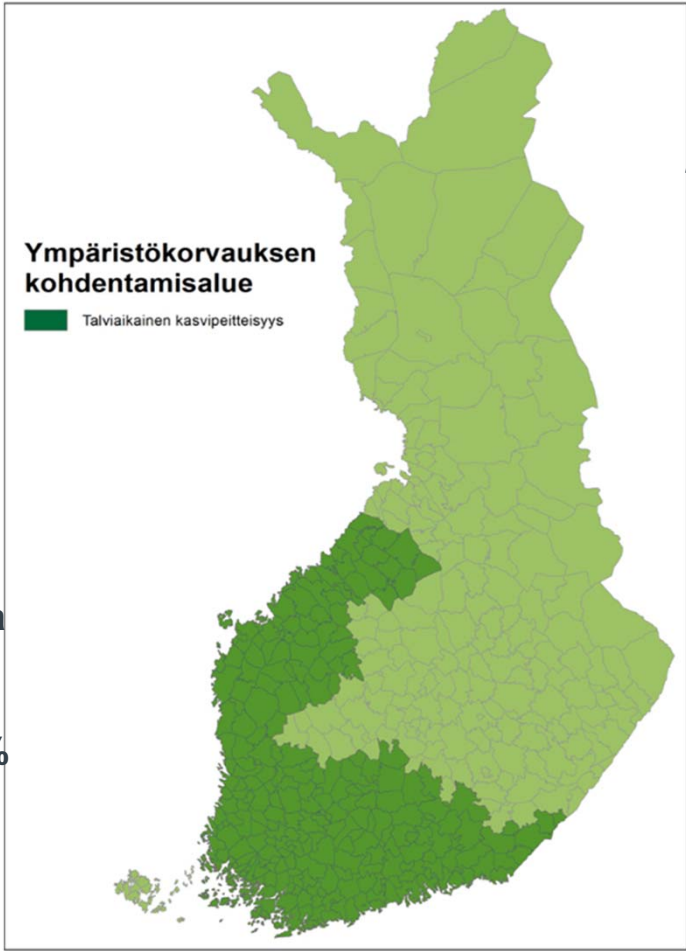
Tavoiteaikataulu 2019

Toiminto	Q1			Q2			Q3			Q4		
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
JaKe 2: Muutoshakemus AS												
SäKe 1: Tarkastusosio												
SäKE 2: Pysyvyyden seuranta												
Hankkeen uudelleen avaus (liittyy lopetustoimintoon)												
JaKe 1: Takaisinperintä												
JaKe 3: Maksujen muutokset												
Kyläkauppatuki?												
JaKe 4: Panttaukset / ulosmittaukset												
SäKe 5: Hyrrä vähämerkitykselliset tuet												
JaKe 5: Suomi.fi valtuus												
JaKe 6: Suomi.fi viestit												
SäKe 6: Teknisen uudistuksen aloitus												

Viljelijätukien ajankohtaiset, syysilmoitus

Viljelijätukien ajankohtaiset, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys, vuosi 2018

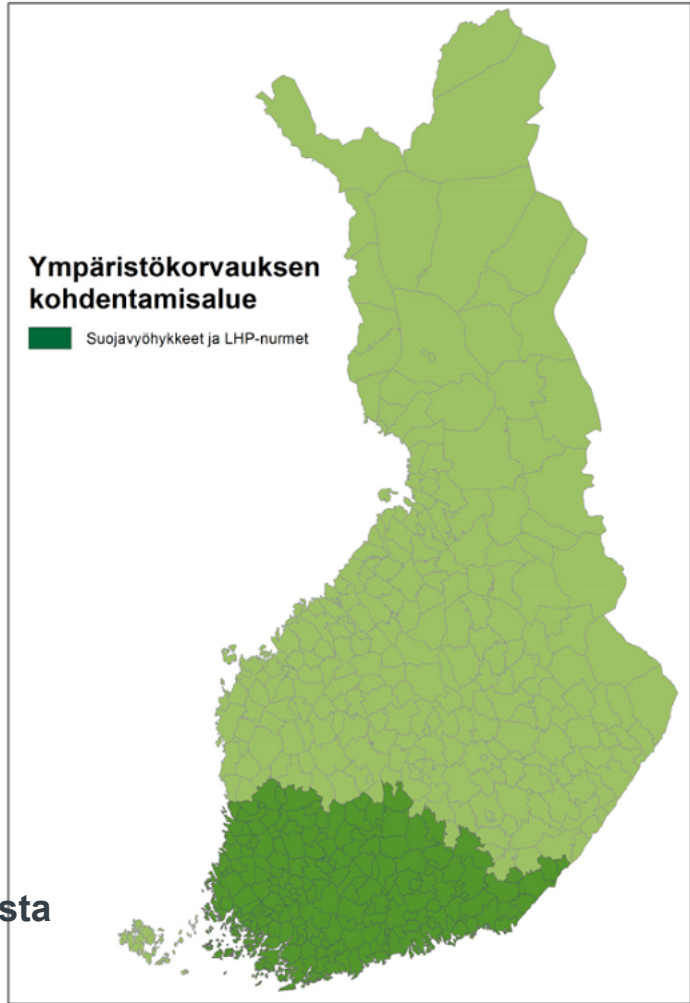
Pinta-ala kohdentamisalueella n. 1,49 Mha, josta kasvipeitteistä pinta-alaa n. 939 000 ha

Kasvipeitteistä pinta-alaa 63 % kohdentamisalueen kokonaisalasta

Pinta-ala muulla alueella n. 570 100 ha, josta kasvipeitteistä pinta-alaa n. 313 800 ha

Kasvipeitteistä pinta-alaa 55 % muun alueen kokonaisalasta

Viljelijätukien ajankohtaiset, suojavyöhykkeet, vuosi 2018

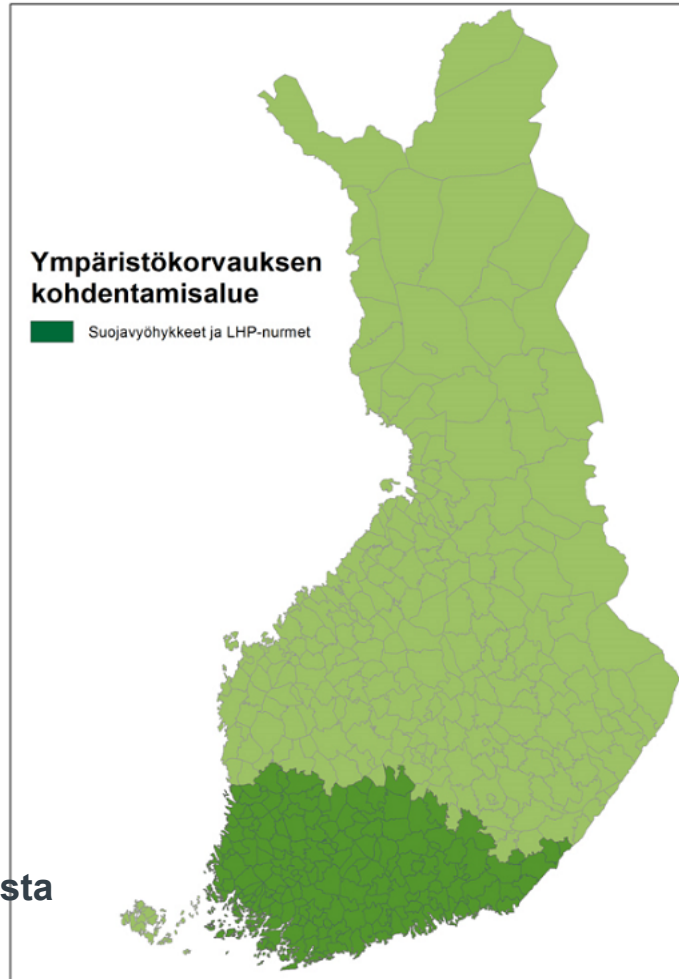
Pinta-ala muulla alueella n. 1,09 Mha, josta suojavyöhykkeitä 31 310 ha

Suojavyöhykkeitä 2,9% muun alueen kokonaisalasta

Pinta-ala kohdentamisalueella n. 963 500 ha, josta suojavyöhykkeitä 24 057 ha

Suojavyöhykkeitä 2,5% kohdentamisalueen kokonaisalasta

Viljelijätukien ajankohtaiset, luonnonhoitopeltonurmet, vuosi 2018

Pinta-ala muulla alueella
n. 1,09 Mha,
josta LHP-nurmia
25 116 ha

LHP-nurmia 2,3 % muun
alueen kokonaisalasta

Pinta-ala kohdentamisalueella
n. 963 500 ha,
josta LHP-nurmia
48 648 ha

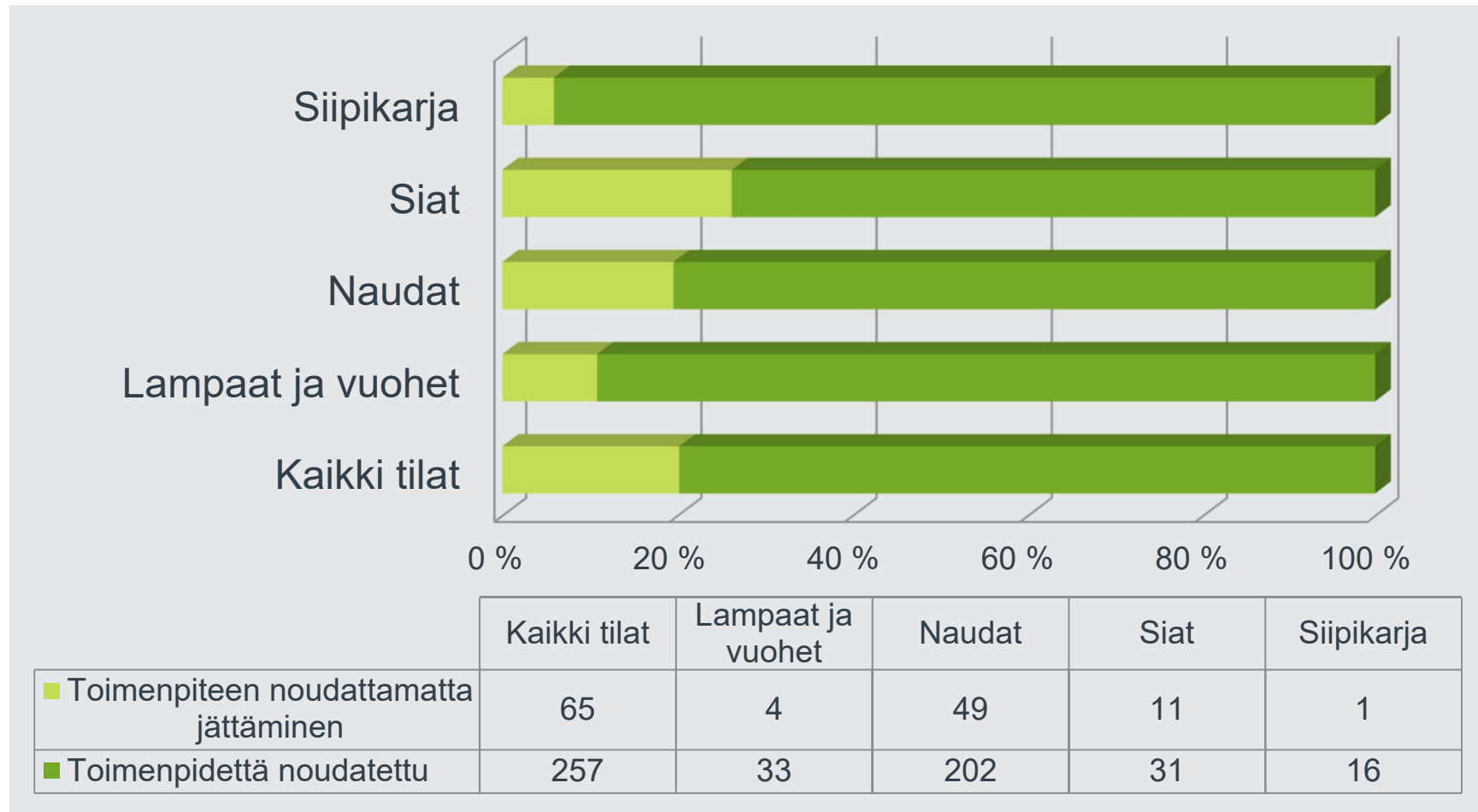
LHP-nurmia 5%
kohdentamisalueen kokonaisalasta

Alkuperäisrotujen ja eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnat 2018

- Alkuperäisrotusopimukset
  - Valvonnassa 41 tilaa
  - Puutteita n. 25 %:lla valvotuista tiloista. Yleisimmät sopimuseläinten hylkäyssyyt eläinrekisterin puuttuva poistoilmoitus sekä puuttuva poistetun eläimen korvausilmoitus ELY-keskukseen
- Eläinten hyvinvointikorvaus
  - Valvonnassa 322 tilaa
  - Nauta-, lammas- ja vuohitiloilla hylättyjä eläimiä alle 30 %:lla valvotuista tiloista. Yleisimmät hylkäyssyyt eläinrekisterin tulo- ja poistoilmoitusten virheet sekä korvamerkittämyys
  - Leikkaus toimenpiteen tukeen 20 %:lla valvotuista tiloista. Yleisimmät toimenpiteiden tukiehtojen puutteet liittyivät puuttuviin tai puutteellisiin asiakirjoihin ja kuivitusvaatimukseen

Eläinten hyvinvointikorvaus 2018

toimenpiteiden tukiehtopuutteet eläinlajeittain

Kiitos!

Maaseutuvirasto
Alvar Aallon katu 5
PL 405, 60101
SEINÄJOKI
www.mavi.fi

Ajankohtaista ELY-keskuksista, tilannekatsaus

Seurantakomitea

5.12.2018

Kari Kivikko

Hämeen ELY-keskus

Maaseutuohjelman toteutus hyvässä vauhdissa

- Maaseutuohjelma on hyvä väline monien asioiden hoitoon (palvelee erilaisten alueiden erilaisia tarpeita)
- Tulosten ja vaikutusten kokoaminen ja analysointi
- Ulkoinen arviointi tehty /käynnissä monilla alueilla
  - missä onnistuttu, missä parannettavaa, mitä tuloksia on saatu aikaan, hyvät käytännöt ja toimintatavat,
- Mahdolliset muutokset loppukaudella ohjelman toimeenpanossa
- Vaikutukset uuden ohjelmakauden toimeenpanoon

Luomusitoumusalan muutos

ELY (sijaintikunta)	2015	2016	2017	2018
01 Uudenmaan ELY-keskus	19 192	19 668	22 279	26 467
02 Varsinais-Suomen ELY-keskus	19 199	20 641	24 156	28 290
03 Satakunnan ELY-keskus	7 122	7 803	9 057	10 376
04 Hämeen ELY-keskus	8 579	9 638	11 394	15 034
05 Pirkanmaan ELY-keskus	19 989	21 416	23 159	25 884
06 Kaakkois-Suomen ELY-keskus	13 101	14 329	15 918	16 052
07 Etelä-Savon ELY-keskus	9 394	9 899	10 667	11 738
08 Pohjois-Savon ELY-keskus	14 150	15 205	15 984	18 169
09 Pohjois-Karjalan ELY-keskus	18 547	20 652	22 281	23 028
10 Keski-Suomen ELY-keskus	6 968	7 483	8 354	8 259
11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	19 844	20 982	23 387	27 565
12 Pohjanmaan ELY-keskus	17 848	19 074	20 338	23 506
13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	24 519	29 039	30 662	35 189
14 Kainuun ELY-keskus	7 788	5 682	5 763	5 856
15 Lapin ELY-keskus	2 561	2 559	2 690	2 886
Yhteensä	208 800	224 068	246 089	278 296
Muutos		15 268	22 020	32 207
Muutos-%		7 %	10 %	13 %

Maaseutuyritystuet

- Yritystukien hakuaktiivisuus on hieman hiipunut monella alueella
- Elintarvikeyritysten investointeja ollut merkittävästi osalla alueista
- Varsinkin alueilla, joilla on muita varoja on niukasti, maaseutuyritystuki on varsin tärkeää. Toivottavaa, että voitaisiin jatkossakin yritystukia myöntää myös muille kuin maatilakytkeäisille yrityksille

Rakennetuet

- Määrärahatilanne on elänyt ”viime metreillä”, riittävyys tälle vuodelle?
- Nuoren viljelijän aloitustukia haettu runsaasti
- Käsittelyn kannalta olisi toivottavaa parempi pitkän välin ennakoitavuus, vaihtoehtoja olisi hyvä pohtia
  - Alueiden kiintiöiden jako
  - Nyt vireille tulee varsin puutteellisia hakemuksia lupia, kun sopimuksia yms. puuttuu ja hakemuksia siirtyy kierrokselta toiselle
- Varoista on niukkuutta entistä enemmän tulevina vuosina. Mitä maatalouspoliittisia tavoitteita pidetään tärkeinä varojen jaossa?
- Riittävä spv- ja investointirahoitus tärkeä kilpailukyvyn ja uusiutuvuuden turvaamiseksi pidemmän päälle

Ohjelmakausien vaihtuminen

- Ohjelmamuutosesitys tulee vaikuttamaan merkittävästi ohjelman toimeenpanoon
- Odotetaan konkreettisia toimintaohjeita uuden ohjelmakauden alueelliseen valmisteluun
- Suomi ollut kärkijoukoissa käynnistämässä uusia ohjelmakausia. Kuitenkin vaihdosvaiheet ovat olleet hankalia niin asiakaskunnalle kuin toteuttavalle hallinnolle
- Toivottavasti riittävän aikainen panostus muutosvaiheen kipukohtiin (ja erityisesti sähköiset palvelut)
- Toteuttavan hallinnon näkökulmasta uusi kausi käynnistyy vasta kun asiakkaat pääsevät hakemaan ja viranomaisen pääsee tekemään päätöksiä

Väestönmuutosten ennakkotiedot maakunnittain ja koko maassa tammikuu-heinäkuu 2018

Tammikuu-heinäkuu 2018	Luonnollinen väestönlisäys			Maakuntien välinen			Maahanmuutto			Nettomuutto yhteensä	Kokonaismuutos	Ennakkoväkiluku	Väestönmuutos %
	Elävänä syntyneet	Kuoleet	Luonnollinen väestönlisäys	tulo- muutto	lähtö- muutto	nettomuutto	Maahanmuutto	Maastamuutto	Nettomaa- hanmuutto				
Uudenmaan maakunta	9 423	7 096	2 327	56 033	50 772	5 261	8 512	4 372	4 140	9 401	11 728	1 687 352	0,70
Varsinais-Suomen maakunta	2 274	2 893	-619	14 144	13 953	191	1 449	602	847	1 038	419	478 096	0,09
Satakunnan maakunta	965	1 613	-648	4 834	5 183	-349	595	240	355	6	-642	219 756	-0,29
Kanta-Hämeen maakunta	752	1 164	-412	4 769	5 102	-343	274	163	111	-232	-644	172 076	-0,37
Pirkanmaan maakunta	2 582	2 834	-252	16 436	15 194	1 242	1 031	556	475	1 717	1 465	513 546	0,29
Päijät-Hämeen maakunta	878	1 368	-490	5 606	5 391	215	440	183	257	472	-18	201 210	-0,01
Kymenlaakson maakunta	661	1 347	-686	3 023	3 394	-371	332	124	208	-163	-849	174 662	-0,49
Etelä-Karjalan maakunta	508	934	-426	2 787	3 377	-590	355	123	232	-358	-784	129 081	-0,61
Etelä-Savon maakunta	512	1 264	-752	2 929	3 657	-728	183	70	113	-615	-1 367	145 827	-0,94
Pohjois-Savon maakunta	1 129	1 727	-598	6 101	6 459	-358	379	165	214	-144	-742	245 911	-0,30
Pohjois-Karjalan maakunta	742	1 219	-477	4 119	4 587	-468	224	90	134	-334	-811	162 175	-0,50
Keski-Suomen maakunta	1 327	1 720	-393	6 951	7 746	-795	482	197	285	-510	-903	275 128	-0,33
Etelä-Pohjanmaan maakunta	966	1 312	-346	3 840	3 957	-117	249	120	129	12	-334	190 576	-0,18
Pohjanmaan maakunta	1 059	1 031	28	3 729	4 515	-786	768	450	318	-468	-440	180 505	-0,24
Keski-Pohjanmaan maakunta	418	379	39	1 291	1 512	-221	70	29	41	-180	-141	68 639	-0,21
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	2 474	2 027	447	9 718	10 634	-916	742	321	421	-495	-48	411 808	-0,01
Kainuun maakunta	293	572	-279	1 548	1 785	-237	123	40	83	-154	-433	73 526	-0,59
Lapin maakunta	803	1 247	-444	4 365	5 061	-696	348	186	162	-534	-978	178 245	-0,55
Ahvenanmaa	160	153	7	920	854	66	370	164	206	272	279	29 768	0,94
KOKO MAA	27 926	31 900	-3 974	153 133	153 133	0	16 926	8 195	8 731	8 731	4 757	5 517 887	0,09

Kaupunki-maaseutu -luokitus

- Sisempi kaupunkialue
- Ulompi kaupunkialue
- Kaupungin kehysalue
- Maaseudun paikalliskeskukset
- Kaupungin läheinen maaseutu
- Ydinmaaseutu
- Harvaan asuttu maaseutu

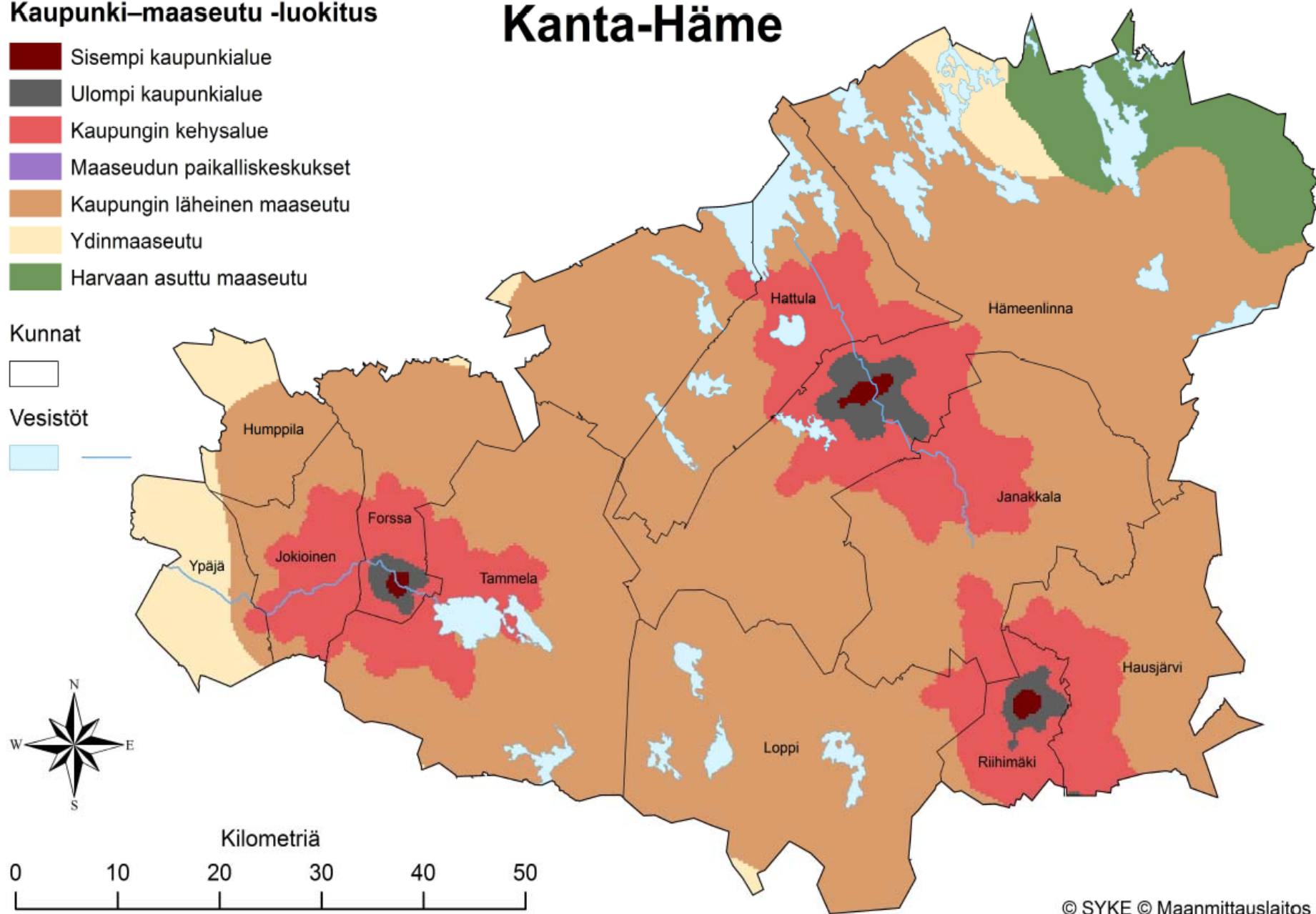
Kunnat

Vesistöt

Kanta-Häme

Leader-työn ajankohtaiset

Seurantakomitean kokous 5.12.2018, Helsinki

Ilkka Peltola
toiminnanjohtaja
Keskipiste-Leader ry

Ihmisten kokoisille ideoille!

LEADER VAIKUTTAVUUS- ARVIOINTIEN TULOKSIA

1. CASE CHYDENIUS
  2. CASE LIIVERI
-

LEADER

Keskipiste

CASE CHYDENIUS

Case Chydenius

”Vaikuttavuutta Leader-toimintaan – Leaderin lisäarvo ja sen mittaaminen”

- Toteuttaja
  - Vaasan yliopiston Levón-instituutti ja Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydenius.
- Hankkeessa mukana olevat Leader-ryhmät
  - Pirkan Helmi ry
  - PoKo ry
  - Pirityiset ry
  - Rieska-Leader ry

Case Chydenius

Leader kohentaa muutosvalmiuksia

- Verkottamalla toimijoita ja tukemalla yhteistyötä Leader kohentaa paikallisyhteisöjen kestävyyttä ja muutosvalmiuksia

ESIMERKKI

- Kun kyläläiset ovat toteuttaneet yhdessä yhden hankkeen, heidän on helpompi tehdä toisen alan hanke
=>Oppiminen on nopeaa ja toimintamalli siirrettävissä muille toimialoille, uusiin rahoituslähteisiin ja eri mittaluokan hankkeisiin
-

Case Chydenius

Leader ”näkyvänä kätenä”

- Leader on ”näkyvä käsi”, joka valitsee hankkeista rahoitettavaksi ne, jotka toteuttavat Leader-ryhmän alueellista strategiaa ja Leader-periaatteita
  - Leader-ryhmä näkee myös hankkeiden väliset hetkelliset synergiat, jolloin saadaan koottua **tehokas hankesalkku**. Ajallisten yhteyksien huomioon ottaminen luo **jatkuvuutta ja vipuvaikutusta**
-

Case Chydenius

Leader innostaa

- Matalan kynnyksen toimintana Leader saa mukaan uusia toimijaryhmiä
  - Leader-toimintamalli edellyttää sidosryhmiltä reaktioita ja omaehtoisuutta
  - Vapaaehtoisia tarvitaan lähes kaikissa hankkeissa
Talkootyö => tekeminen on psykologisesti hyväksi mielenterveydelle ja **tarjoaa mahdollisuuden kokea itsensä tarpeelliseksi** ja hyväksytyksi yhteisön jäseneksi
-

LEADER

Keskipiste

CASE LIIVERI

Case Liiveri

”Yritystukien vaikuttavuus Leader Liiverin alueella”

- Toteuttaja
  - Leader Liiveri
- Yritysten käynnistystuen vaikutus 2007-2013

Case Liiveri

TAVOITTEEMME RAHOITTAJANA:

- Parantaa maaseudun elinvoimaa lisäämällä alueen yritysten kasvua ja työpaikkoja

PANOS:

- Liiveri myönsi käynnistystukea 14 yritykselle ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen ohjelmakaudella 2007–2013
- Liiverin rahallinen panos keskipalkalla laskettuna yhteensä 350 000 €

TUOTOS:

- Syntyi 21 työpaikkaa (17 htv), kun yrittäjät ryhtyivät työnantajiksi
-

Case Liiveri

VAIKUTUS:

- 14 yrityksestä 12 toimii edelleen
  - Seitsemästä, silloin uudesta yrityksestä toiminnassa on edelleen viisi
  - Vrt. Tilastokeskuksen mukaan joka toinen suomalaisyritys lopettaa viiden vuoden sisällä perustamisesta.
-

Case Liiveri

VAIKUTUS TYÖLLISTÄMISHALUKKUUTEEN:

- 95 % sanoo, että tuki madalsi kynnystä palkata yritykseen ensimmäinen työntekijä
- Puolet ei olisi palkannut ensimmäistä työntekijää lainkaan ilman tukea

VAIKUTUS KASVUUN:

- 65 % kertoo tuen vapauttaneen aikaa yrityksen kehittämislle
  - Yrityksistä 85 % on kasvattanut liikevaihtoaan
  - 90 % kertoo tuen antaneen yritykselle kasvusysäyksen
-

Case Liiveri

VAIKUTTAVUUS:

- Keskimäärin 6 työpaikkaa/yritys eli yrittäjien itsensä lisäksi 69 uutta työpaikkaa Seinäjoelle, Ilmajoelle, Jalasjärvelle ja Kurikkaan
  - Keskipalkalla laskettuna palkoista maksetaan veroja 650 000 €/vuosi
  - Julkinen panos alussa (350 000 €) tulee ”takaisin maksuun” reilussa puolessa vuodessa
  - Lisää kasvavia yrityksiä: Uusien yritysten liikevaihto nyt välillä 250 000–2 500 000 €
-

Leader-ryhmien palautetta
Seurantakomitealle:

**PITÄÄKÖ OLLA
HUOLISSAAN?**

Pitääkö olla huolissaan?

- Ohjelman seuranta ja Hyrrä
    - Rahaliikenteen ja tulosten seuranta vaikeaa tai mahdotonta Hyrrän kautta!
      - Muutospäätökset ja lopettamistoiminto kesken tai puuttuvat Hyrrästä
- ⇒ Epävarmuus ohjelman tuloksista vaikka ohjelmakauden loppu lähestyy?

Pitääkö olla huolissaan?

- Leaderin kehystarkistus MMM
  - ⇒ hallintovalitus
  - ⇒ Kehystarkistus ja rahat jumissa x ajan
  - ⇒ Saadaanko lisäkehyksiä liikkeelle olleenkaan?

Pitääkö olla huolissaan?

– Julkinen rahoitus Leaderissa

- Välillä myös Leaderin kautta tarpeen tukea julkisten toimijoiden, kuten kunnat ja seurakunnat, pieniä hankkeita
    - EU-rahoitusosuus tulisi laskea tuen määrästä eikä julkisen tuen kokonaismäärästä
- =>helpottaisi julkisten hakijoiden pienten, mutta tarpeellisten, hankkeiden tukemista

---

Leader-ryhmien palautetta
Seurantakomitealle:

**Hyvästä työstä
myös kiitetään!**

Hyvästä työstä myös kiitetään!

- MAVI – LEADER yhteistyö parantunut paljon!
  - Leader jaosto ja Leader-asiamies tehneet hyvää työtä yhdessä Mavin kanssa!
  - Hiertäviä asioita saatu sovittua
  - Uuden ohjelmakauden toimintamalleja tehdään yhdessä
    - Toimintaraha, hanketuet, yritystuet

KIITOS!

Arvokasta itsenäisyyspäivää!

Maaseutuohjelman 5. muutosesitys

Seurantakomitea 5.12.2018

Tiina Malm

Sisältö

- Muutokset neuvojien valintaan (M02)
- Ympäristökorvausten mukautus (M10)
- Muutokset luonnonhaittakorvausten (M13) kokonaan kansallisiin osuuksiin
- Eläinten hyvinvointilain valmistelusta seuraavat muutokset eläinten hyvinvointikorvauksiin (M14)
- Rahoitussuunnitelmaan tehtävät muutokset

Muutokset neuvojen valintaan (M02)

- Ns. omnibus-asetuksella (EU) 2017/2393 muutettiin neuvojen valintamenettelyä siten, että neuvontapalveluita tarjoavat on valittava sekä julkisille että yksityisille elimille avoimella valintamenettelyllä
  - Neuvoja ei valita enää julkisen kilpailutuksen kautta vaan kevyemmällä menettelyllä (silti entisillä osaamiskriteereillä)
- Uusien neuvojen valinta parantaa neuvojen saatavuutta
- Tilakohtaista enimmäisraja esitetään nostettavaksi 7 500 eurosta 10 000 euroon, koska osa tiloista on enimmäisrajan jo saavuttanut eikä tilojen kehittämistä ei haluta rajoittaa.

Ympäristökorvausten mukautus (M10)

- Vuosina 2014-2015 maksettiin edellisen ohjelmakauden ympäristötukien sekä 1 vuoden siirtymäkauden menoja nykyisen ohjelman rahoituskehyksestä
- Vuoden 2015 haku ylitti etukäteisarviot
- Vuonna 2016 hyväksyttiin ohjelmamuutos, jossa rajoitettiin ympäristökorvauksien tavoitteet ylittäneitä toimia
- Muiden ohjelman toimenpiteiden alijäämäinen toteuma mahdollistaa määrärahasiirtoja mm. ympäristökorvauksiin
- Silti sopeuttamistoimia tarvitaan vuodelle 2020

Ympäristökorvausten mukautus (M10)

- Ympäristökorvauksiin tehtävät muutokset toteutettaisiin vuonna 2020
- Jos seuraavan ohjelmakauden alku viivästyy, muutettuja ehtoja noudatettaisiin myös vuonna 2021
- Vuonna 2015 alkaneita sopimuksia jatketaan yhdellä vuodella vuonna 2020. Myöhemmin alkaneet sopimukset jatkuvat viisivuotisen sopimuskautensa loppuun
- Kertaluonteisia toimia ei vaadita jatkovuodelta ja näiden kustannukset poistetaan korvaustasoista
- Uusia sitoumuksia tai sopimuksia ei pääsääntöisesti tehdä vuonna 2020

Ympäristökorvausten mukautus (M10)

- Sitoumuksien rajauksessa ravinteiden tasapainoisen käytön korvaustaso laskee
- Lohkokohtaisia toimia rajataan monin tavoin
- Ympäristötoimet halutaan kohdentaa aktiiviseen tuotantoon
- Rajaukset on pyritty tekemään siten, että toimenpiteen ympäristöllinen vaikuttavuus ei merkittävästi heikkenisi
- Erityisesti on huomioitu, että valikoimassa on edelleen tunnistetut merkittävimmät toimet ammoniakki- ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, vesienhoitosuunnitelmien toteuttamiseen sekä maatalousluonnon monimuotoisuuden edistämiseen.

Muutokset luonnonhaittakorvausten (M13) kokonaan kansallisiin osuuksiin

- Hallitusohjelmassa maaseutuohjelman kansalliseen rahoitukseen kohdistuu säästöjä, jotka kohdistettiin kokonaan kansallisesti maksettaviin luonnonhaittakorvauksiin
- Tämän jälkeen vuosittain on tehty kansallisten määrärahojen lisäyksiä leikkausten kattamiseksi
- Vuonna 2019 kokonaan kansallisesti maksettavien luonnonhaittakorvausten korvaustaso palautetaan vuosien 2015-2017 tasolle
- Muutokset aiheuttavat yhteensä 37,5 milj. euron lisäyksen tuloskehyykseen, indikaattorisuunnitelmaan ja kansalliseen lisärahoitukseen
- HO-säästöjä on muutoksen jälkeen edelleen jäljellä ja vaikutus kohdistuu vuoden 2020 kokonaan kansallisten luonnonhaittakorvausten tukitasoihin maaseutuohjelmassa jo olevan mukaisesti

Muutokset eläinten hyvinvointikorvauksiin (M14)

- Uusi eläinten hyvinvointilaki tulee voimaan vuodesta 2021
- Lakiin tulee mm. vaatimuksia kivunlievityksestä ja vuodesta 2023 alkaen kytkettynä pidettyjen lypsylehmien ja –hiehojen nautojen jaloittelun / laidunnuksen lisäämisestä.
- Eläinten hyvinvointikorvauksissa on toimia vasikoiden nupoutuksen ja porsaiden kastraation kivunlievityksestä sekä nautojen laidunnuksesta ja talviaikaisesta jaloittelusta.
- Uudistuksen voimaantulon ajankohdasta johtuen uudistus ei edellytä voimassa olevaan maaseutuohjelmaan sisältyvän eläinten hyvinvointikorvausten muuttamista

Muutokset eläinten hyvinvointikorvauksiin (M14)

- Lain valmistelun yhteydessä käytyjen keskustelujen perusteella vapaaporsitusta edistetään vapaaehtoisilla toimilla, joita ohjelmassa toteutetaan maatalousinvestoinneilla ja eläinten hyvinvointikorvauksilla.
- Eläinten hyvinvointikorvauksien vapaaporsituksen korvaustasoa nostetaan suuren työmäärän vuoksi.
- Vapaaporsitus mahdollistetaan osalle tilan emakoista ja ensikoista esim. olemassa olevien rakenteiden vuoksi, jolloin kynnys vapaaporsituksen aloittamiseen madaltuu.
- Rakenteiden uusimista voidaan tukea maatalousinvestoinneilla.

Rahoitussuunnitelmaan tehtävät muutokset

- Muutoksia toimenpanon perusteella, siirrot käyttämättömiksi arvioituista määrärahoista
- Muutoksilla halutaan ensisijaisesti parantaa kannattavan maataloustuotannon edellytyksiä ja varmistaa maaseutuohjelman rahoituksen täysimääräinen toteutuminen
- Tuki maataloustuotteiden jalostukseen, kaupan pitämiseen ja/tai kehittämiseen (M04.2) on ollut suosittu ja toimenpiteen kehyksestä oli 15.10. sidottu 113 %
- Yrityksen perustamistuki muuhun kuin maataloustoimintaan maaseutualueilla (M06.2) ei vastaavasti ole edennyt suunnitellun mukaisesti
  - > siirretään 24 milj. euroa toimenpiteestä M06.2 toimenpiteeseen M04.2.

Rahoitussuunnitelmaan tehtävät muutokset

Toimenpide	Toimenpiteen kehys, milj. €	Muutos kehykseen, milj. €	Uusi kehys 2020, milj. €
Neuvonta	34	- 5	29
Maatalouden investoinnit	329	+ 30	359
Ympäristökorvaukset	1 586	+ 70	1 656
Luonnonhaittakorvaukset (EU-osarahoitteinen)	1 810	- 25	1 785
Eläinten hyvinvointikorvaukset	458	-70	388
Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostus, markkinoille saattaminen ja kehittäminen	44	+ 24	68
Yrityksen perustamistuki muuhun kuin maataloustoimintaan maaseutualueilla	42	- 24	18

Ympäristökorvauksen muutokset v. 2020

Ruokaosasto

Maa- ja metsätalousministeriö

3.12.2018

Ympäristökorvauksen muutostarve

- Ohjelmakauden 2014-2020 määrärahaa vähensi vuoden 2014 ympäristötuen maksu aiemman ohjelmakauden ehtoilla ja tukitasoilla
- Ympäristökorvausten haku v. 2015 ylitti etukäteisarviot
- Ympäristösitoumukset ja vuonna 2015 tehdyt ympäristösopimukset päättyvät huhtikuussa 2020
- Ko. sitoumuksia ja sopimuksia jatketaan yhdellä vuodella rajoitettuna määrärahatilanteen vuoksi
- Viljelijä voi tällöin irtisanoutua ilman korvauksen takaisinperintää

Ympäristökorvauksen muutostarve

- V. 2020 ympäristökorvausta olisi siirtojen jälkeen käytettävissä noin 130-140 milj. €/v
  - nykyinen taso noin 250 milj. €/v
  - ohjelmassa käyttämättä jääviksi arvioituja varoja siirretään mm. neuvonnasta ja EHK:sta ympäristökorvaukseen ja maatalouden investointeihin
  - tavoitteena parantaa maataloustuotannon edellytyksiä, kohdentaa ympäristötoimet aktiiviseen toimintaan ja käyttää ohjelmärahoitus täysimääräisesti

Maaseutuohjelman muutosaikataulu

- Muutokset suunniteltu keväällä/kesällä 2018
- Neuvottelut komission kanssa => loppuvuosi 2018

- Seurantakomitean käsittely joulukuussa 2018
- Esitys komissiolle tammikuussa 2019
- => ohjelmaneuvottelut, kansalliset säädökset ja toimeenpanon suunnittelu v. 2019 aikana

- Haku keväällä 2020

Muutosten periaatteita/ ympäristösopimukset (luonnos)

- V. 2020 päättyviä ympäristösopimuksia jatketaan yhdellä vuodella
- Sopimusten sisältöihin ei tehdä muutoksia
- Voimassa olevat ympäristösopimukset jatkuvat normaalisti, mutta uusia sopimuksia ei tehdä
- Poikkeus: ei-tuotannollisten investointien jälkeen tehtävät sopimukset (kosteikkojen hoito sekä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito)

Muutosten periaatteita/ ympäristösitoumukset (luonnos)

- Valmistelussa pohdittuja rajausmahdollisuuksia:
  - %-rajojen muuttaminen
  - korvaustasojen muuttaminen
  - toimien ehtojen muuttaminen
  - toimien poistaminen
- Valittu menettely: Rajataan sellaisia lohkokohtaisia toimia, jotka eivät liity maataloustuotantoon
- Ravinteiden tasapainoiseen käyttöön sijoitetaan loput määrärahat

Muutosten periaatteita/ ympäristösitoumukset (luonnos)

- Suojavyöhykkeille ei makseta ympäristökorvausta valtaojien varsilla
  - pohjavesialueet ja Natura-alueet edelleen korvauskelpoisia
- Suojavyöhykenurmien korvaustaso lasketaan mm. kertaluonteisten kustannusten poistamiseksi
  - Kohdentamisalue: 400 €/ha/v, muu alue 350 €/ha/v
- LHP-nurmet vain kohdentamisalueelle, maksimi 15 % (nyt 20 %)
- Monimuotoisuuspellot maksimi 10 % (nyt 15 %)
- LHP-nurmet ja monimuotoisuuspellot yhteensä maksimi 15 % kohdentamisalueella (nyt 20 %)

Muutosten periaatteita/ ympäristösitoumukset (luonnos)

- Viherlannoitusnurmien korvaus laskee => 17 €/ha
- Saneerauskasvit: tämän vuoden muutokset rajasivat riittävästi
- Ravinteiden tasapainoisen käytön (RTK:n) korvaustaso laskee
  - Arviot: peltoviljelykasvit 54 €/ha => 17 €/ha, puutarhakasvit 200 €/ha => 80 €/ha
  - RTK:n ehdot eivät muutu

Muutosten periaatteita/ ympäristösitoumukset (luonnos)

- Ei muutoksia ehtoihin:
  - lietelannan sijoittaminen
  - ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen
  - valumavesien hallinta (säätosalaojitus ym.)
  - monivuotiset ympäristönurmet
  - kerääjäkasvit
  - peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
  - orgaaninen kate puutarhakasveilla
  - puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Muutosten periaatteita/ ympäristösitoumukset (luonnos)

- Rajauksissa pyritty säilyttämään toimien ympäristöllistä vaikuttavuutta
- Kansallisissa strategioissa ja ohjelmissa olevat merkittävimmät toimet säilytetty (ammoniakki- ja kasvihuonekaasupäästöt, vesiensuojelu, monimuotoisuus)
- => mahdollinen siirtymä uudelle rahoituskaudelle
- Pyritään ottamaan huomioon uuden rahoituskauden mahdollisuudet jatkaa toimia

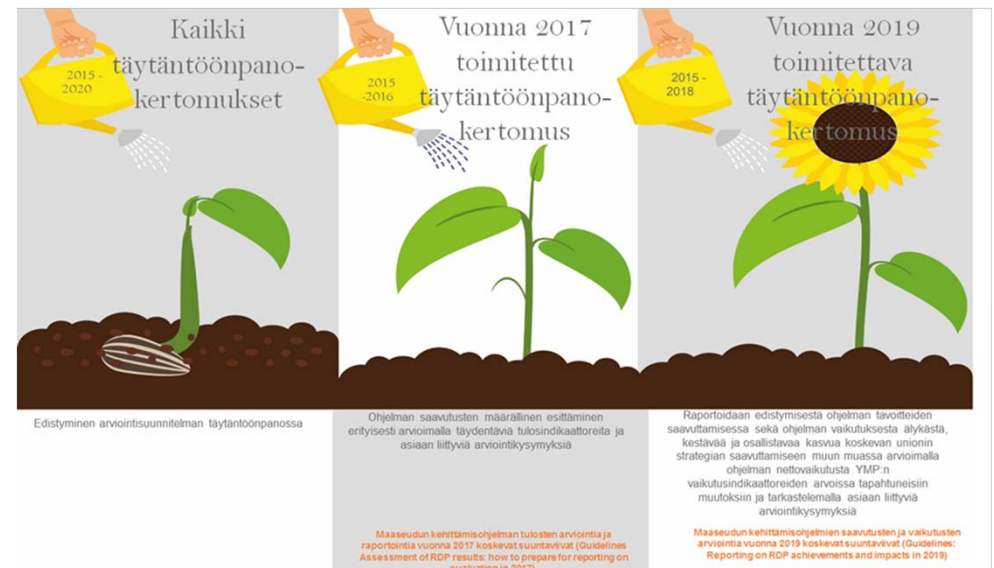

Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman arvioinnit 5.12.2018

Arvioinnit käynnissä

- I-vaiheen arvioinnit tehty ja suositukset viety eteenpäin.
- II-vaiheen arvioinnit käynnissä, useita eri arviointihankkeita käynnissä (8 kpl).
- Tavoitteena saada keväällä 2019 valmistuvaan vuosikertomukseen laaja katsaus maaseutuohjelman vaikutuksista.
- ELY:t tehneet ja tekevät alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien arviointeja 2018 vuoden aikana.

Käynnistyneet ja vireillä olevat maaseutuohjelman arvioinnit

Arviointihanke	2016	2017				2018				2019				2020						
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV			
Neuvonnan arviointi (MDI ja Avaintaito)	■																			
Selvitys tuloksista ja vaikutuksista maatalousalan kilpailukykyyn (PTT ja MDI)		■																		
Työllisyys- ja aluetalousvaikutuksien arviointi (Luke ja Levón-instituutti)						■														
Maatalousluonnon moma ja maisema arviointi (SYKE ja Luke)						■														
KHK- ja ammoniakkipäästöt, hiilen sidonta, vesi ja maaperä arviointi (Luke)						■														
Leader-periaatteiden ja hallintomallin arviointi (MDI ja HY Ruralia)										■										
Koulutus- ja yhteistyötoimenpiteiden vaikuttavuuden sekä innovoinnin edistymisen arviointi (tarjouskilpailu käynnissä)														■						
Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistämisen vaikutus (suunnitteilla)														■						

Tulevaa

- Seminaari alueellisten arviointien tuloksista, vk 6
- Arviointien tulokset valmistuvat, huhtikuu 2018
- Seminaari arviointien tuloksista ja suosituksista keskustelua, loka/marraskuu 2018

Päätyneet maaseutuohjelman arvioinnit

Arviointihanke	2016	2017				2018				2019			
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Ympäristötoimien tuloksellisuuden arviointi (LUKE). Päättynyt		■											
Maaseutuverkoston arviointi (Ramboll). Päättynyt		■											
Valtakunnallisten ja koordinaatiohankkeiden arviointi (MDI ja TK-Eval). Päättynyt				■									

MAASEUTU.FI

Maaseutuohjelman viestintä vuonna 2019

Seurantakomitea 5.12.2018

Meri Kiikkala

Viestintä vuonna 2019

Ilmasto

Maaseutuverkoston uudet
työryhmät: Älykkäät kylät ja
Tulevaisuuden tuottajat
Vaikuttavuus ja tulokset

Viestintä vuonna 2019 – mitä tavoitteita?

1. **Tieto** maaseutuohjelman mahdollistamista **ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimista kasvaa.**

- Ensi vuoden viestejä:

1. **Suurelle yleisölle:** maatalouden saralla on jo tehty ja tehdään edelleen työtä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja hillitsemiseksi: muutetaan toimintatapoja, kehitetään innovaatioita ja etsitään uusia ratkaisuja.
2. **Maatalousyrittäjille:** viestiä uusista mahdollisuuksista, tiedoista ja työkaluista, joiden avulla viljelijä pystyy paremmin paitsi osaltaan hillitsemään ilmastonmuutosta, mutta myös varautumaan tulevaisuuteen.

Viestintä vuonna 2019 – mitä tavoitteita?

2. **Tieto** maaseutuohjelman **EU-rahoituksen vaikutuksista ja merkityksestä lisääntyy.**

- Tuodaan esiin paitsi lukuja, mutta myös ohjelman toimien vaikutuksia yritystoimintaan, harrastustoimintaan ja ruokaketjuun.
- **Suomen EU-puheenjohtajuuskausi:** Retkikohteet (vierailu ja aktiivinen viestintä kohteista)
- **CAP27:** valmisteluissa ratkaistaan, millaista ja minkä hintaista ruokaa syömme vuonna 2027

Viestintä vuonna 2019 – mitä tavoitteita?

3. Viestintäverkosto vahvistaa viestiä rahoituksen vaikutuksista.

- **Onnistunut vaikuttavuusviestintä:** alueellinen tietämys, kyky yhdistää asioita laajempiin kokonaisuuksiin
- **Viesti tehoaa:** alueellinen ja valtakunnallinen näkökulma
- **Koordinaatiohankkeiden yhteistyö** (maaseudun energiayrittäjäyys, maaseudun hyvinvointiyrittäjäyys, ruokasektori, matkailu ja ilmastonmuutokseen varautuminen maataloudessa)

Miten?

Viestien kohdentaminen

Vaikuttavuus tehdään yhteistyössä –
laajasti ja alueellisesti

Visuaalisuus

Viestin sanoma vahvistuu, kun se on
monikanavainen

Vuoden 2019 teemoja

- Digitalisaatio, laajakaista
- Infrastrukturi ja investoinnit
- Maatalouden ympäristötyö, vedet, ravinteet
- Luonnon monimuotoisuus, maaseudun aineeton anti
- Nuoret yrittäjinä ja asukkaina
- Ruoka: ruokaketju, lähiruoka, luomu
- Monipuolinen, uudistuva ja kilpailukykyinen yrittäjäyys
- Koordinaatiohankkeet
- Tulevaisuus

ilmasto, hyvinvointi, innovaatiot, kansainvälisyys, osallisuus.

Maaseutu.fi

Suomen älykkäin kylä kiinnosti mediaa! Uutinen luettu yli tuhat kertaa. Myös mediaosumia valtavasti.

Käylä haluaa älykkäimmäksi kyläksi | Koillissanomat - Kuusamo ...
<https://www.koillissanomat.fi/.../kayla-haluaa-alykkaimmaksi-kylaksi-6.226.412669.8...>
4.9.2018 - Suomen älykkäimmäksi haluaa nyt 32 kylää eri puolilta Suomea. Kilpailuun etsittiin kyliä, joilla on tahtoa ja tarvetta lisätä elinvoimaa, ...

Suomen älykkäimmäksi haluaa nyt 13 kylää - Maaseutu.fi
<https://www.maaseutu.fi/.../viestinta2/.../suomen-alykkaimmaksi-haluaa-nyt-13-kylaa/>
Suomen älykkäin kylä -kilpailuun on ilmoittautunut 13 kylää eri puolilta Suomea. Ilmoittumisaikaa on jäljellä elokuun loppuun asti. Mukaan haastetaan kyliä ...

Suomen älykkäimmäksi haluaa nyt 32 kylää - Maaseutu.fi
<https://www.maaseutu.fi/.../viestinta2/.../suomen-alykkaimmaksi-haluaa-nyt-32-kylaa/>
Suomen älykkäin kylä -polun tarkoituksena on auttaa ja kannustaa kyliä etsimään älykkäitä, esimerkiksi digitalisaatiota hyödyntäviä, ratkaisuja tämän hetken ja ...

32 kylää haluaa Suomen älykkäimmäksi – tässä ovat ehdokkaat ...
<www.maaseuduntulevaisuus.fi/kotimaa/artikkeli-1.294120>
5.9.2018 - Suomen älykkäimmän kylän valinnassa kriteereinä ovat muun muassa palvelujen saatavuuden lisääntyminen ja tason nousu, idearikkaat ...

Rikkavesi mielii Suomen älykkäimmäksi kyläksi | Yle Uutiset | yle.fi
<https://yle.fi/uutiset/3-10389367>
6.9.2018 - Suomen maaseutuverkoston järjestämään kilpailuun on ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea.

SUOMEN ÄLYKKÄIMMÄT KIINTEISTÖT 2018 - Professio
<https://www.professio.fi/suomen-alykkaimmat-kiinteistot/>
Suomen Älykkäimmät Kiinteistöt -tapahtumassa laitetään kiinteistöjen neliöt tehokäyttöön & kootaan yhteen yli 150 kiinteistösektorin päättäjää. Tule kokemaan ...

Märynummi haluaa Suomen älykkäimmäksi kyläksi | SSS.fi
<www.sss.fi/2018/09/marynummi-haluaa-suomen-alykkaimmaksi-kylaksi/>
5.9.2018 - Suomen älykkäimmäksi kyläksi on hakenut 32 kylää eri puolilta Suomea. Mukana on myös Varsinais-Suomen vuoden kyläksi tänä vuonna ...

Suomen älykkäimmäksi haluaa 32 kylää – mukana neljä kylää Keski ...
<https://www.ksml.fi/kotimaa/Suomen-alykkaimmaksi-haluaa-32-kylaa.../1252298>
4.9.2018 - Suomen älykkäin kylä -kilpailuun on ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea. Keski-Suomesta kilpailuun osallistuvat Mämmenkylä ...

Nyt valitaan Suomen älykkäintä kylää – Pohjois-Suomesta on mukana ...
<https://www.kaleva.fi/uutiset/pohjois-suomi/nyt-valitaan-suomen-on-/803997/>

Ilkka.fi - Lappajärven Karvala haluaa Suomen älykkäimmäksi ...
<https://www.facebook.com/ilkka...suomen-alykkaimmaksi.../10156013393718472/>
Lappajärven Karvala haluaa Suomen älykkäimmäksi kyläksi. Kisassa ovat mukana myös Alajärven Luoma-aho sekä Ruotsala ja Alakylä Kauhavalta.

Älykkäimmän kylän tittelistä kisaa 32 kylää - palkintona lisää älyä ...
<https://kuntalehti.fi/.../alykkaimman-kylan-tittelista-kisaa-32-kylaa-palkintona-lisaa-alya...>
7.9.2018 - Suomen älykkäin kylä -kilpailuun on ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea. Kilpailuun etsittiin kyliä, joilla on tahtoa ja tarvetta lisätä ...

Karvalan kylä aloitti matkan Suomen älykkäimmäksi ... - Maakunta | Ilkka
<https://www.ilkka.fi/tilaajalle/maakunta/tilaajalle-7.31871107?aid=1.2729260>
"Elinvoimainen ja innovatiivinen pitäisi olla" – Karvalan kylä aloitti matkan Suomen älykkäimmäksi kyläksi. Tapaaminen on sovittu osoitteeseen Kauhavantie ...

Haemme diplomityöntekijää kehittämään Suomen älykkäintä ... - Nivos
<https://www.nivos.fi/haemme-diplomityontekijaa-kehittamaan-suomen-alykkainta-sah...>
4.9.2018 - Tule kehittämään SUOMEN ÄLYKKÄINTÄ SÄHKÖVERKKOAIde Nivoksella viemme energia-alaa etunojassa eteenpäin. Viime vuosina ...

Suomen älykkäin kylä - Lyyti
<https://www.lyyti.fi/questions/dafbe51e26>
Suomen älykkäin kylä. Tervetuloa mukaan kisaamaan Suomen älykkäimmän kylän tittelistä. Kisaan ilmoittaudutaan mukaan alla oleva lomake täyttämällä.

Luoma-aho ja Karvala kisaavat Vuoden älykkäimmän kylän tittelistä ...
<www.torstai-lehti.fi/.../luoma-aho-ja-karvala-kisaavat-vuoden-alykkaimman-kylan-titt...>
12.9.2018 - Suomen älykkäin kylä -kilpailuun on ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea. Kilpailuun etsittiin kyliä, joilla on tahtoa ja tarvetta lisätä ...

Nyt etsitään Suomen älykkäintä kylää - Jämsän Seutu
<https://www.jamsanseutu.fi/.../nyt-etsitaan-suomen-alykkainta-kylaa-200768218/>
Nyt etsitään Suomen älykkäintä kylää. Suomen älykkäin kylä -kilpailussa haastetaan kyliä katsomaa tulevaisuuteen ja kehittämään palveluja älykkäästi.

Olisiko Mämmenkylä tai Syvälahti Suomen älykkäin kylä? | ÄKS
<aksa.fi/olisiko-mammenkyla-tai-syvalahti-suomen-alykkain-kyla/>
17.9.2018 - Suomen älykkäin kylä -kilpailuun ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea. Mukana myös kaksi kylää Äänekoskelta: Mämmenkylä ja ...

Vähikkälän kylä on mukana havittelevassa Suomen älykkäin kylä ...
<https://www.janakkalansanomat.fi/.../vahikkalan-kyla-on-mukana-havittelevassa-suom...>
Suomen älykkäin kylä kilpailuun on ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea. Mukaan on ilmoittautunut Kanta-Hämeen ainoana kylänä Vähikkälä...

Teidän kylänne Suomen älykkäin? Ilmoittaudu mukaan kisaan! - Satasilta

Suomen älykkäimmäksi haluaa nyt 32 kylää

Suomen älykkäin kylä –kilpailuun on ilmoittautunut 32 kylää eri puolilta Suomea. Kilpailuun etsittiin kyliä, joilla on tahtoa ja tarvetta lisätä elinvoimaa, aktiivisuutta ja innovatiivisuutta. Pärjätä nyt ja tulevaisuudessa.

Suomen älykkäin kylä -polun tarkoituksena on auttaa ja kannustaa kyliä etsimään älykkäitä, esimerkiksi digitalisaatiota hyödyntäviä, ratkaisuja tämän hetken ja tulevaisuuden haasteisiin. Älykäs kylä on sellainen, joka aktiivisesti etsii uusia ratkaisuja palveluiden tuottamiseen esimerkiksi terveydenhuollon, koulutuksen, ruuan ja energiantuotannon, liikkumisen, vähittäismyyntin, harrastustoiminnan ja kulttuurin saralla. Älykkäät kylät on yhteinen teema Euroopan unionissa.

Suomen älykkäin kylä -kilpailuun järjestää Suomen maaseutuverkosto (maaseuturahasto) yhteistyössä rakennerahastojen (ESR, EAKR), meri- ja kalatalousrahaston, liikenne- ja viestintäministeriön, Maaseutupolitiikan neuvoston, Kuntaliiton ja Suomen Kylät ry:n kanssa.

Vaikka tärkeintä on kehittyminen, on Suomen älykkäin kylä toki myös kilpailu. Voittajakylä valitaan asiantuntevan raadin päätöksellä vuoden 2019 lopussa. Valinnassa kriteereinä ovat muun muassa palvelujen saatavuuden lisääntyminen ja tason nousu, idearikkaat ratkaisut ja aktiivisesti osallistuvien kyläläisten määrä.

Kilpailuun osallistuville kylille on 1,5 vuoden aikana tarjolla ohjausta, esimerkkejä ja vertaistukea.

Suomen älykkäin kylä kilpailussa mukana olevat kylät:

Kanta-Häme

- Vähikkälä, Janakkala

Pirkanmaa

- Murole, Ruovesi
- Talviainen, Orivesi
- Luopioinen, Pälkäne

Juttu luettu maaseutu.fi:ssä n. 1 100 kertaa.

Maaseutu - Tilaa elämälle
4. syyskuu kello 14.51 · 🌐

Joskus ne asiat vaan lähtevät vyörymään juuri parhain päin, mahtavaa! Tämän jutun myötä toivotamme myös hyvää Yrittäjän päivää kaikille yrittäjille, olette kultaa.

"- Aikataulu oli absurdi, kaikki tapahtui noin 1,5 kuukaudessa. Minulla oli ollut mielessä kauan liiketoimintasuunnitelma, mutta epäröin, sillä minulla ei ole mitään alan tutkintoa. Sen sijaan minulla oli 12 vuoden kokemus koiraharrastuksesta. Nyt tilanne on se, että vetämäni kurssit täyttivät muutamassa tunnissa j... [Näytä lisää](#)

MAASEUTU.FI

Oman yrityksen perustaminen oli Sevil Ilterille elämän isoin muutos, jota ei ole tarvinnut katua... [Lue lisää](#)

5 797 **55** **514**
Tavoitetut henkilöt Sitoutumiset Klikkaukset

Julkaisusi tehokkuus

5 797 Tavoitetut henkilöt

55 Reaktiot, kommentit ja jaot

52 Tykkää	52 Julkaisussa	0 Jaoissa
2 Ihastu	2 Julkaisussa	0 Jaoissa
0 Kommentit	0 Julkaisussa	0 Jaoissa
1 Jaot	1 Julkaisussa	0 Jaoissa

514 Julkaisujen klikkaukset

0 Kuvien näyttökerrat	243 Linkin klikkaukset	271 Muut klikkaukset
---------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

KIELTEINEN PALAUTE

1 Piilota julkaisu	0 Piilota kaikki julkaisut
0 Ilmianna roskapostina	0 En tykkääkään sivusta

Kävijätietotoiminta ilmoitetaan mainostiliiin Yhdysvaltojen länsirannikon aikavyöhykkeen (PDT) mukaan. Mainostoiminta ilmoitetaan mainostiliiin aikavyöhykkeen mukaan.

Sosiaalisen
median kanavat
syksyllä 2018

Maaseutu – Tilaa elämälle Facebookissa

Maaseutu.fi Twitterissä 1.9.-30.11.2018

(2 312 seuraajaa)

Twiitit	Suosituimmat twiitit	Twiittaukset ja vastaukset	Näyttökerrat	Toiminnot	Toiminta-aste
Mainostettu					
	Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 21. syysk.	Maahanmuuttajat helpottaisivat maaseutuyritysten työvoimapulaa. Tällaisia terveisiä lähettää Maaseutuverkoston yrittäjyysryhmä @MarkoMakiHakola'n johdolla. Ryhmä tarjoaa myös ratkaisuja. @Maahanmuuttovir @ELYkeskus @lindstrom_jari #maaseutufi maaseuduntulevaisuus.fi/talous/artikke... pic.twitter.com/NsbyU3Enoq	3 398	64	1,9 %
Näytä twiittaustoiminta					
Mainosta					
	Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 14. marrask.	Maaseudun kehittämisen syyspäivät alkavat Lahdessa. Paikalla reilu 200 henkilöä. Videoitse terveisensä antaa @VatanenJussi, tuleva #maatalousyrittäjä! #maaseutufi #maaseutu pic.twitter.com/RCgf9FGnMt	3 204	54	1,7 %
Näytä twiittaustoiminta					
Mainosta					
	Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 4. syysk.	Suomen älykkäin kylä -kilpailuun ilmoittautui 32 aktiivista ja innokasta kylää! Edessä on 1,5 vuoden mielenkiintoinen kehitysmispolku. #älykäskylä #maaseutufi maaseutu.fi/maaseutuverkos... pic.twitter.com/Kps1F5moTJ	3 186	83	2,6 %
Näytä twiittaustoiminta					
Mainosta					
	Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 10. syysk.	Nyt heitetään maaseudun kehittämisen helmet jakoon ja muiden ihasteltaviksi! #Kunnanjohtaja, kerro siis paras ideanne ja haasta kiinnostava kunta mukaan. Kuntamarkkinoilla muuten tavataan osastolla S14 -jutellaan lisää näistä helmistä ja uusista mahdollisuuksista. #maaseutufi twitter.com/RuralPolicyFIN...	2 779	16	0,6 %
Näytä twiittaustoiminta					
Mainosta					

Vuosi 2019

Maaseutu ratkaisee

Jotta voisimme hyvin

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

MAASEUTU.FI

Maaseutuverkoston ajankohtaiset

Taina Vesanto 5.12.2018

Ohjausryhmä ja uudet teemaryhmät 2019-2020

Ohjausryhmä: edellisen jakson koordinaattorit asiantuntijoina

Älykkäät kylät: Koordinaattori Sami Tantarimäki (Turun yliopisto)

Tulevaisuuden tuottajat: aloittaa vuonna 2019. Koordinaattori Kaisa Pethman (Pro Agria, maataloustuottaja).

Teemaryhmien “Kapulan vaihto”-seminaari 18.12.2018, Helsinki
Nykyisten koordinaattorien kokemuksia uusien käyttöön

Hyvinvointiryhmä v. 2018 tapahtumia

- Koulutuskiertue ”vaikeat keskustelut” toteutunut hyvin. Pidetty keväällä 10 tilaisuutta. Tilaisuudet kesällä ja syksyllä vielä Helsingissä, Lappeenrannassa ja Kajaanissa. Ruotsinkielisenä syksyn aikana länsirannikolla, Ahvenanmaalla ja etelärannikolla.
- Maaseutu näkyväksi - Maaseudun SOTE- ja kasvupalvelut uusissa maakunnissa – seminaari 1.6. Yhteistyössä tulevaisuuden yrittäjyysryhmän kanssa.
- Melan kustantamana – Mielenterveyden ABC- yrittäjille, kaikkiaan 7 tilaisuutta
- Vierailu Ahvenanmaalle, oma kokous ja tapaaminen Maakuntaparlamentissa sekä yrityskäynnit 3 yritykseen
- Syyskuun 26-27p. Lappeenrannassa luento henkisen hyvinvoinnista 4-H Liiton ja Marttojen henkilöstölle. Työturvallisuustori samassa tilaisuudessa

Hyvinvointiryhmä v. 2018 tapahtumia

- Yliökirjoitus Heikkonen ja Vesanto: Maaseudun tulevaisuudessa ja Turun Sanomissa: ”Viljelijä tarvitsee olkapäätä ja taloudellista tukea”
- MTK:n sivustolla blogikirjoitus: ”Maatilojen ihmissuhteet joutuvat koetukselle talousahdingon aikana”
- 4H ja Marttojen henkilöstölle, 26p. Syyskuuta Holiday Club Saimaa - LPR-Henkisestä hyvinvoinnista 2 x 1,5t. ja työturvallisuusnäyttely
- Työn- ja terveyden oma arviointi palvelu (sähköinen palvelu) on valmistumassa.

Yrittäjyystyöryhmä: meneillään ja tulossa

- Maahanmuuttajan työllistämissuositukset
- Palvelut maalle –innovaatioleiri
- Työllisyyskiertue: maaseutuverkosto, SY, MTK
- Törmäytystreffit digiboksi-hankkeen kanssa?
- Viimeinen kokous Virossa/yhteistyökeskustelu etelänaapurin kanssa

Palvelut maalle -innovaatioleiri

Porvoo 26.-28.11.2018

Noin 50 osallistujaa

Innovaatioleirin tavoitteena on edistää maaseudun palveluita ja luoda kokonaan uusia palveluiden järjestämistapoja.

Kohderyhmänä ovat esim. sote-, tietoliikenne- ja logistiikkapalveluja tarjoavat yritykset

Leiri on osa Euroopan komission Smart Villages -aloitetta

Suomen älykkäin kylä -kilpailu

 Suomen älykkäin kylä -kilpailussa haastetaan kyliä katsomaan tulevaisuuteen ja kehittämään palveluja älykkäästi. Kisaan ilmoittautui 33 kylää ja kylien yhteenliittymää.

 Nyt etsitään kyliä, jotka eniten ja älykkäimmin kehittävät palvelujaan terveydenhuollon, koulutuksen, energian, liikkuvuuden, lähiruuan, vähittäismyynnin, harrastustoiminnan, kulttuurin ym. aloilla.

 Mukaan haastetaan kyliä, joilla on tahtoa ja tarvetta lisätä elinvoimaa, aktiivisuutta ja innovatiivisuutta.

 Järjestäjinä Suomen maaseutuverkosto (maaseudun kehittämisohjelma) yhteistyössä rakennerahastojen (ESR, EAKR), liikenne- ja viestintäministeriön, Maaseutupolitiikan neuvoston, Kuntaliiton ja Suomen Kylät ry:n kanssa

Suomen älykkäin kylä –kilpailu

- Facebook-ryhmä osallistuville kylille ja Facebook-sivu muille kylille. Materiaalia kilpailusta sekä suomeksi että englanniksi.
- Kylät työskentelevät lisäksi Trello-alustalla: suunnitelmien jäsentely ja etäsparraus.
- Ennen vuodenvaihdetta: 3 webinaaria eri teemoista. Webinaareista pyritään tekemään sellaisia, että ne auttavat kyliä konkreettisissa haasteissa eteenpäin.
- Suomen älykkäin kylä –kasvupolku: todennäköisesti neljä kiitoratapäivää eri alueilla ja yksi yhteinen valtakunnallinen kiitoratapäivä

Maaseutu2030-tulevaisuustyö

- Maaseutu2030-työ hakee näkemyksiä siitä, millaisiin muutoksiin lähitulevaisuudessa on varauduttava suomalaisella maaseudulla
- Jaettujen ajatusten pohjalta työstetään ehdotuksia maaseutukehittämisen toimintamalleiksi. Tuloksia viedään osaksi maakuntauudistuksen valmistelua sekä ministeriöiden ja maaseutuviraston strategiatyötä.
- Keskustelu Viima-alustalla, webinaarit, kaksi tulevaisuusleiriä.
- [Ensimmäisen tulevaisuusleirin tunnelmat Kati Vaissalon jutussa:](#)
[Maaseutu.fi/maaseutuverkosto](https://maaseutu.fi/maaseutuverkosto)

Osta tilalta! –päivä

- 3. valtakunnallinen tapahtuma järjestettiin 15.9.2018
www.ostatilalta.fi
- Tiloja mukana viime 237, määrä lisääntyi vaikeasta vuodesta huolimatta
- Palautteessa 89% toivoo päivien jatkuvan. 75% tyytyväisiä kävijämäärään ja myyntiin.
- Yhteistyössä mukana: Turun yliopiston Brahea-keskuksen Lähiruoan koordinaatiohanke, Aitojamakuja.fi, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Maa- ja kotitalousnaiset, Marttaliitto, Marthaförbundet, Suomen 4H-liitto ja Finlands svenska 4H.

Maaseudun yritysrahoituksen juhlaseminaari

➤ Lahti 13.11.2018
150 osallistujaa

➤ Seminaarissa käytiin läpi maaseudun yritysrahoituksen vaikuttavuutta, juhlistamme yli 30-vuotista historiaa ja luotaamme tulevaisuuteen

➤ Kohderyhmä: ELY-keskusten, Leader-ryhmien ja keskushallinnon asiantuntijat. Yritysneuvonnan ammattilaiset ja elinkeinojen kehittäjät.

Maaseudun kehittämisen Syyspäivät

Lahdessa 14.-15.11.

250 osallistujaa

Ohjelman keskeisten toimijoiden suur tapahtuma.

Keskustelua ajankohtaisista toimeenpanoon liittyvistä asioista ja sillan rakennusta kohti uutta rahoituskautta. Teemana vaikuttavuus.

Poimintoja tulevasta

Neuvo 2020:
Infografiikkaa, juttuja ja MT-tiedotteita

Maatalouden uusimman
ympäristötiedon vaihtopäivät 12.-
13.2.2019 Jyväskylässä, yli 300
osallistujaa

EIP-hankkeet:
tulossa juttusarja viljelijänäkökuilmasta

Innovaatiolla laadukasta viljaa vähällä energialla

Jos kaikki menee suunnitelmien mukaan, Sippolan tilan Vähänkyrön kuivurissa kuivataan pian viljaa bioenergialla ja tavanomaista vähemmällä energiamäärällä. Kaiken lisäksi kuivattu vilja on laadukkaampaa ja viljelijältä menee vähemmän aikaa kuivatukseen hoitamiseen. Miten tämä on mahdollista?

Esimerkkejä muusta tekemisestä

- Uusiutuva metsä ja maaseutu –kasvupolku, KasvuOpen (yrittäjille)
Maaseutuverkosto, Metsäkeskus, Pro Agria, MTK ja Kiteen kunta
- Tulevaisuustyö: Maaseutu2030, Leader2030, CLLD2030
Innovaatioleirejä, koulutuksia, työpajoja, verkostotahtumia
- Toimintasuunnitelma;
Mitä tehdään 2019 ja 2020 – Viima-kysely auki
- Viima-alustalle ideoimaan pääsee oheisen linkin kautta:
<https://app.viima.com/maaseutuverkosto/maaseutuverkoston-toiminnan-suunnittelu-2019-2020/>

maaseuturahasto

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman tilannekatsaus

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020
seurantakomitean kokous 5.12.2018

Harri Ahlgren
Työ- ja elinkeinoministeriö,
Alueet ja kasvupalvelut -osasto

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Rakennerahasto-ohjelman edistymistilanne 20.11.2018

Toimintalinja	Kehys (rahoituksen pääosa), euroa	Hankkeita käynnis- tynyt	Julkinen rahoitus 20.11.2018					
			Varattu		Maksettu			
			Euroa	Varattu kehyksestä	Euroa	Maksettu kehyksestä	KMJ* osuus	
1	Pk-yritystoiminnan kilpailukyky (EAKR)	596 178 660	2 612	439 454 388	73,7 %	217 456 011	36,5 %	13,5 %
2	Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)	795 753 286	1 751	556 396 842	69,9 %	295 223 966	37,1 %	24,3 %
3	Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)	438 549 930	633	295 630 298	67,4 %	153 408 090	35,0 %	17,9 %
4	Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)	307 918 038	552	242 666 391	78,8 %	121 932 123	39,6 %	22,1 %
5	Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)	186 616 992	296	132 108 734	70,8 %	73 810 090	39,6 %	16,7 %
6	Tekninen tuki (EAKR)	47 208 660	15	34 019 672	72,1 %	17 441 088	36,9 %	0,0 %
7	Tekninen tuki (ESR)	30 761 292	3	27 867 062	90,6 %	20 954 970	68,1 %	0,0 %
Yhteensä		2 402 986 858	5 862	1 728 143 387	71,9 %	900 226 338	37,5 %	18,7 %
EAKR		1 439 140 606	4 378	1 029 870 902	71,6 %	530 121 065	36,8 %	19,1 %
ESR		963 846 252	1 484	698 272 485	72,4 %	370 105 273	38,4 %	18,0 %

*) KMJ= Kunta- ja muu julkinen rahoitus, tavoiteosuus julkisesta rahoituksesta 12,5 %

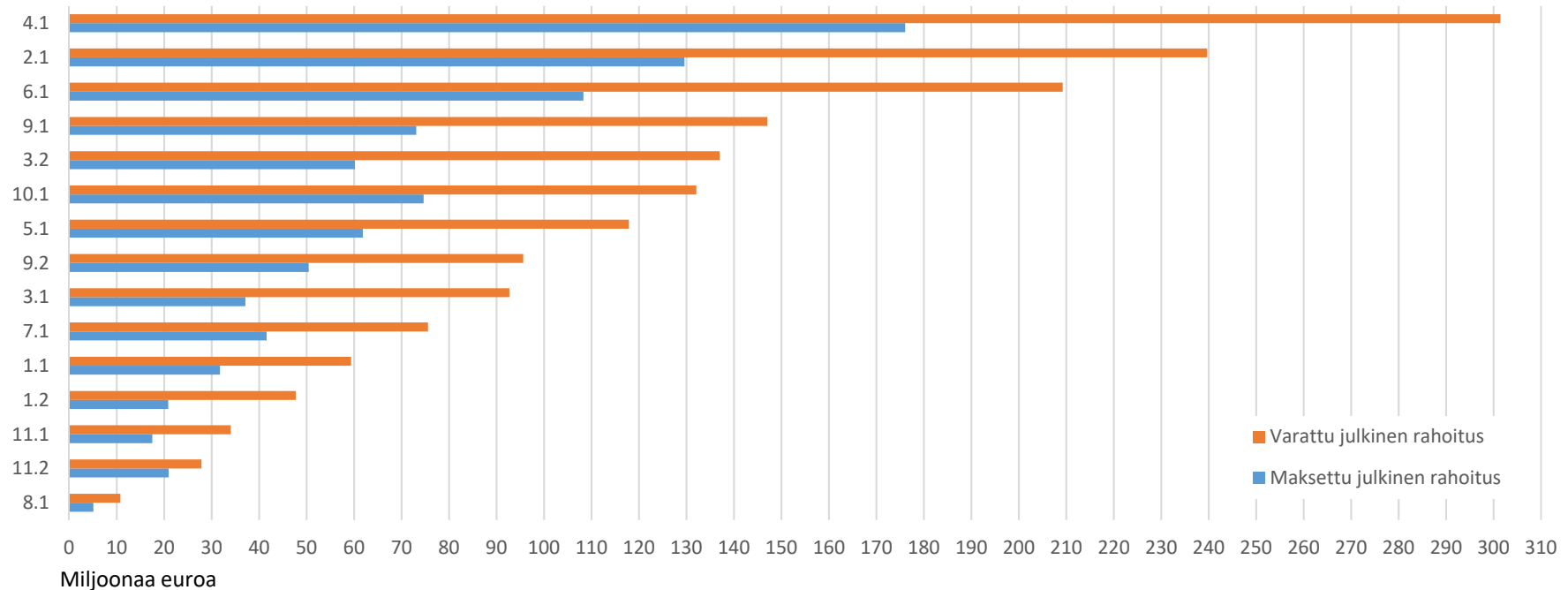
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Varaus- ja maksatustilanne erityistavoitteittain 20.11.2018

- 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta (EAKR)
- 2.1. PK-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen (EAKR)
- 6.1. Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen (ESR)
- 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen (ESR)
- 3.2. Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen (EAKR)
- 10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen (ESR)
- 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen (EAKR)
- 9.2. Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen (ESR)
- 3.1. Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen (EAKR)
- 7.1. Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen (ESR)
- 1.1. Uuden liiketoiminnan luominen (EAKR)
- 1.2. Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (vain IP) (EAKR)
- 11.1. Rakennerahasto-ohjelman tehokkaan toimeenpanon varmistaminen (EAKR)
- 11.2. Rakennerahasto-ohjelman tehokkaan toimeenpanon varmistaminen (ESR)
- 8.1. Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen (ESR)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

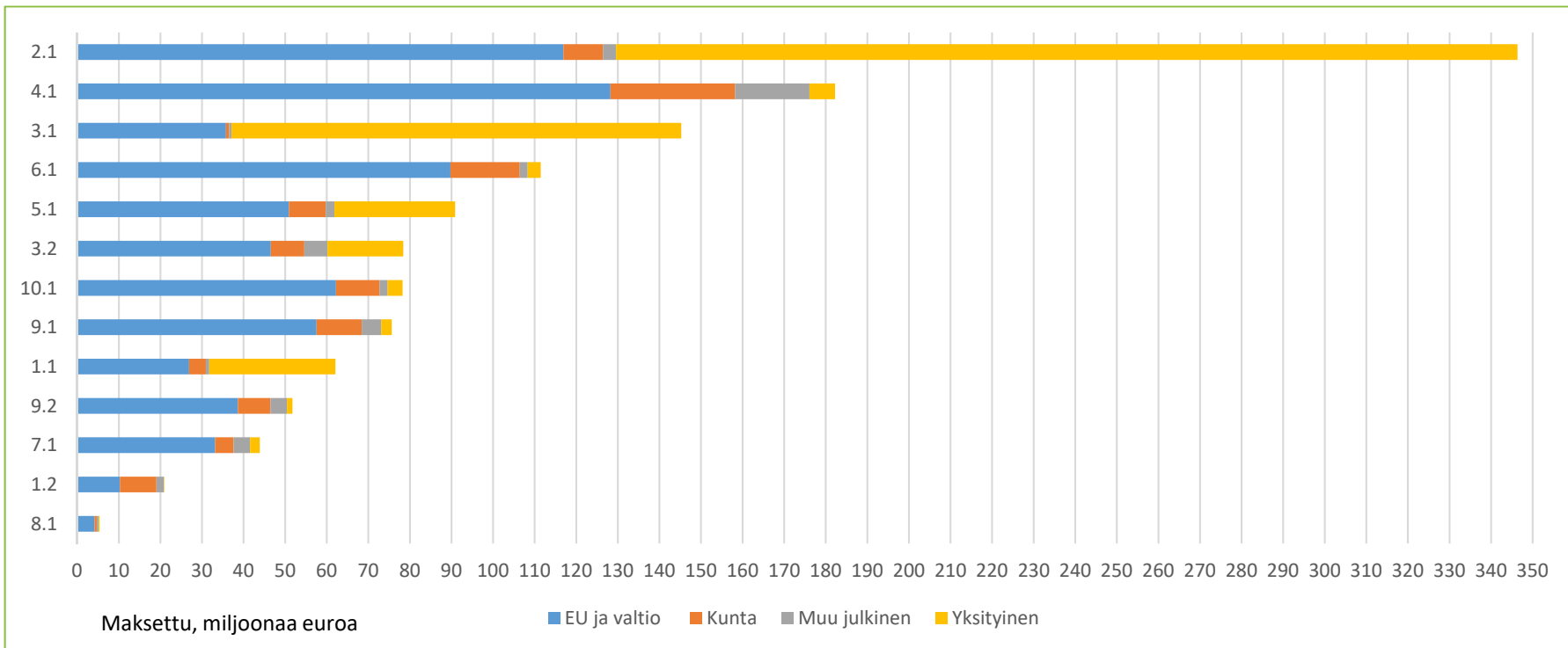
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Maksatusten koostumus 20.11.2018

- 2.1. PK-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen (EAKR)
- 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta (EAKR)
- 3.1. Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen (EAKR)
- 6.1. Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen (ESR)
- 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen (EAKR)
- 3.2. Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen (EAKR)
- 10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen (ESR)
- 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen (ESR)
- 1.1. Uuden liiketoiminnan luominen (EAKR)
- 9.2. Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen (ESR)
- 7.1. Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen (ESR)
- 1.2. Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (vain IP) (EAKR)
- 8.1. Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen (ESR)

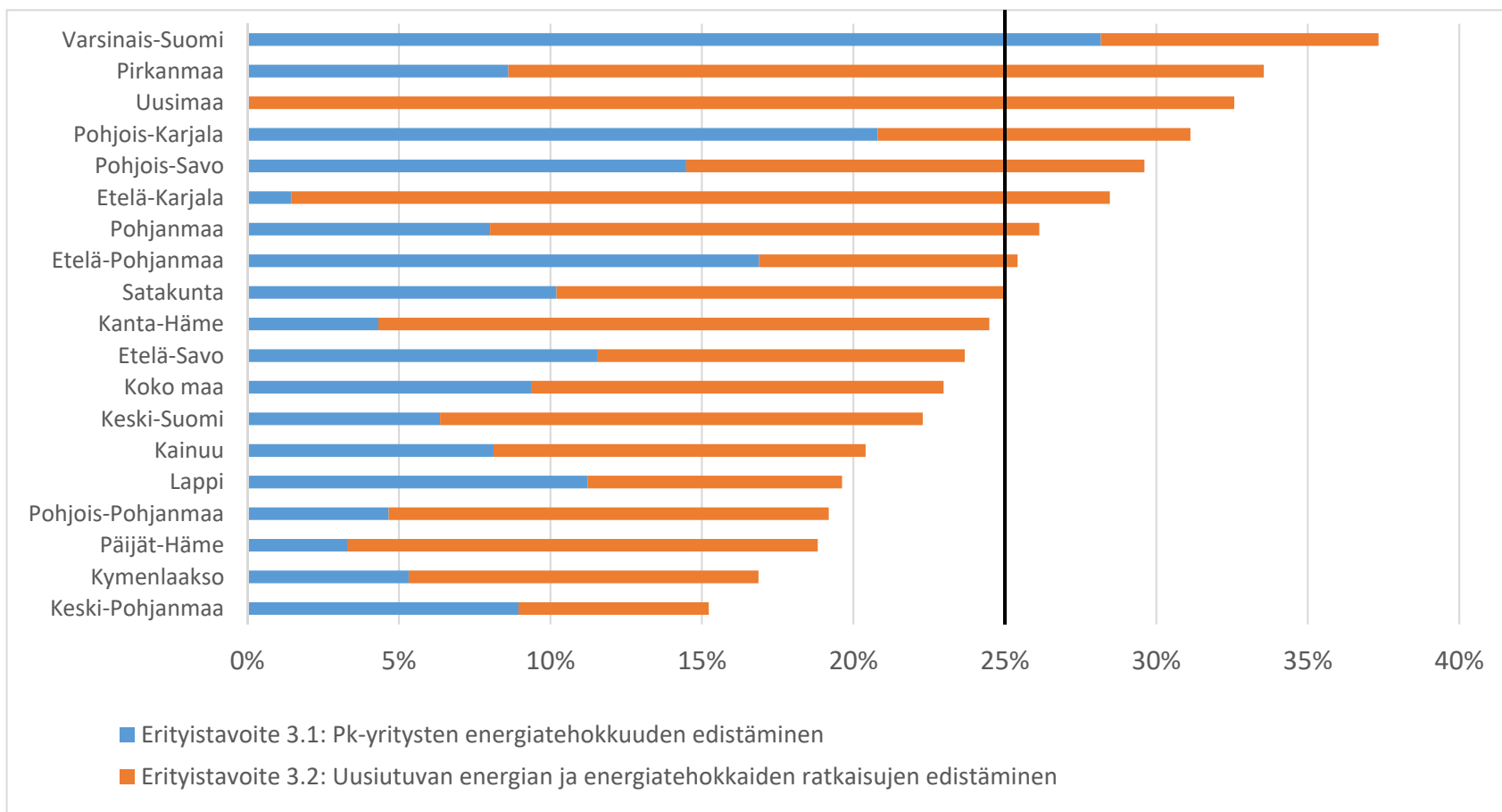
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vähähiilisten EAKR-hankkeiden rahoitusosuudet maakunnittain 22.10.2018 (ylimaakunnalliset hankkeet purettu ao. maakuntiin)

Vähähiilisyys	Hankkeita	Varattu	Maksettu
Et. 3.1	357	92 043 089	35 035 660
Et. 3.2	469	133 513 827	58 189 935
Yhteensä	826	225 556 916	93 225 595
Osuus TL1	13,9 %	21,2 %	16,7 %
Osuus TL2	27,2 %	24,4 %	20,4 %
Osuus yht.	19,2 %	23,0 %	18,8 %

Kestävää kasvua ja työtä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EAKR:n tuloskehys, toteumatilanne 20.11.2018

EAKR-TULOSKEHYS	Tavoite	Tavoite	Toteuma	Osuus	
	2023	2018	20.11.2018	2018	2023
TL 1					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	636,8	159	217,5	136,8 %	34,1 %
Tukea saavien yritysten lukumäärä	5 490	1 098	2 071	188,6 %	37,7 %
Uudet tuella aikaan saadut työpaikat	12 310	2 462	5 512	223,9 %	44,8 %
Yritykset, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys	2 280	456	1 795	393,6 %	78,7 %
TL 2					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	849,5	212	295,2	139,0 %	34,8 %
Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osallistuneet yritykset	7 900	1 580	8 607	544,7 %	108,9 %
Uudet tuella aikaan saadut t&k&i -työpaikat	1 330	266	465	174,8 %	35,0 %
Yritykset, jotka käynnistävät t&k&i-toiminnan tai t&k&i-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa	1 170	234	1 692	723,1 %	144,6 %

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

ESR:n tuloskehys, toteumatilanne

1.10.2018 / 20.11.2018

ESR-TULOSKEHYS	Tavoite	Tavoite	Toteuma	Osuus	
	2023	2018	1.10.2018*	2018	2023
TL 3					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	467,4	158,2	153,4	97,0 %	32,8 %
Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat osallistujat	26 000	8 562	25 369	296,3 %	97,6 %
Yli 54-vuotiaat osallistujat	16 600	5 471	10 937	199,9 %	65,9 %
TL 4					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	328,2	111,1	121,9	109,7 %	37,2 %
Henkilöt, joilla on alemman perusasteen (ISCED 1) tai ylemmän perusasteen (ISCED 2) koulutus	28 200	9 299	18 608	200,1 %	66,0 %
Osallistuvat opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjauspalveluiden asiantuntijat	21 000	6 799	9 931	146,1 %	47,3 %
TL 5					
Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä (milj .€)	198,9	67,3	73,8	109,7 %	37,1 %
Työelämän ulkopuolella olevat, jotka eivät ole koulutuksessa	4 100	1 345	5 259	391,0 %	128,3 %
Pitkäaikaistyöttömät	11 250	3 698	9 585	259,2 %	85,2 %
*) Maksatusten osalta 20.11.2018					

EAKR-teemoja tukevia hankkeita (kpl ja varattu julk. rahoitus, milj. €), 11/2018

Maaseutumaisten alueiden kehittäminen
107 kpl, 35 M€

Äkilliset rakennemuutokset
108 kpl, 26 M€

Matkailun edistäminen
358 kpl, 103 M€

Yritysten kasvu ja kansainvälistyminen
1 704 kpl, 240 M€

Kaupunkikehittäminen
88 kpl, 54 M€

Harvan asutuksen hankkeet
1 282 kpl, 428 M€

ESR-teemoja tukevia hankkeita (kpl ja varattu julkinen rahoitus, milj. €), 11/2018

Nuorisotakuu
281 kpl, 139 M€

Maahanmuuttajien
kotoutuminen 131 kpl, 51 M€

Pitkäaikaistyöttömät
193 kpl, 82 M€

Vammaiset ja osatyökykyiset
61 kpl, 31 M€

Naisten kestävä osallistuminen
työelämään 35 kpl, 11 M€

Ikääntyvien työllisyys
114 kpl, 50 M€

Ajankohtaista 2018

- Koko TEM osoitteessa Aleksanterinkatu 4-10
- Seurantakomitean kokous Helsingissä 14.12. ja vuosikokous 13.12.
- Osa yleisasetuksesta sekä EAKR-asetusesitys saataneen läpikäytyä Euroopan neuvoston rakennetoimityöryhmässä (SMWP) tämän vuoden (=Itävallan pj-kauden) aikana
- Tulevan kauden ohjelma-asiakirjan/ohjelma-asiakirjojen valmistelu käynnistynyt tausta-analyysien laatimisella
- Koheesio 2021+ -työryhmän seuraava kokous 18.12.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

www.rakennerahastot.fi
www.eura2014.fi/rrtiepa

Ohjelmakausi 2014-2020

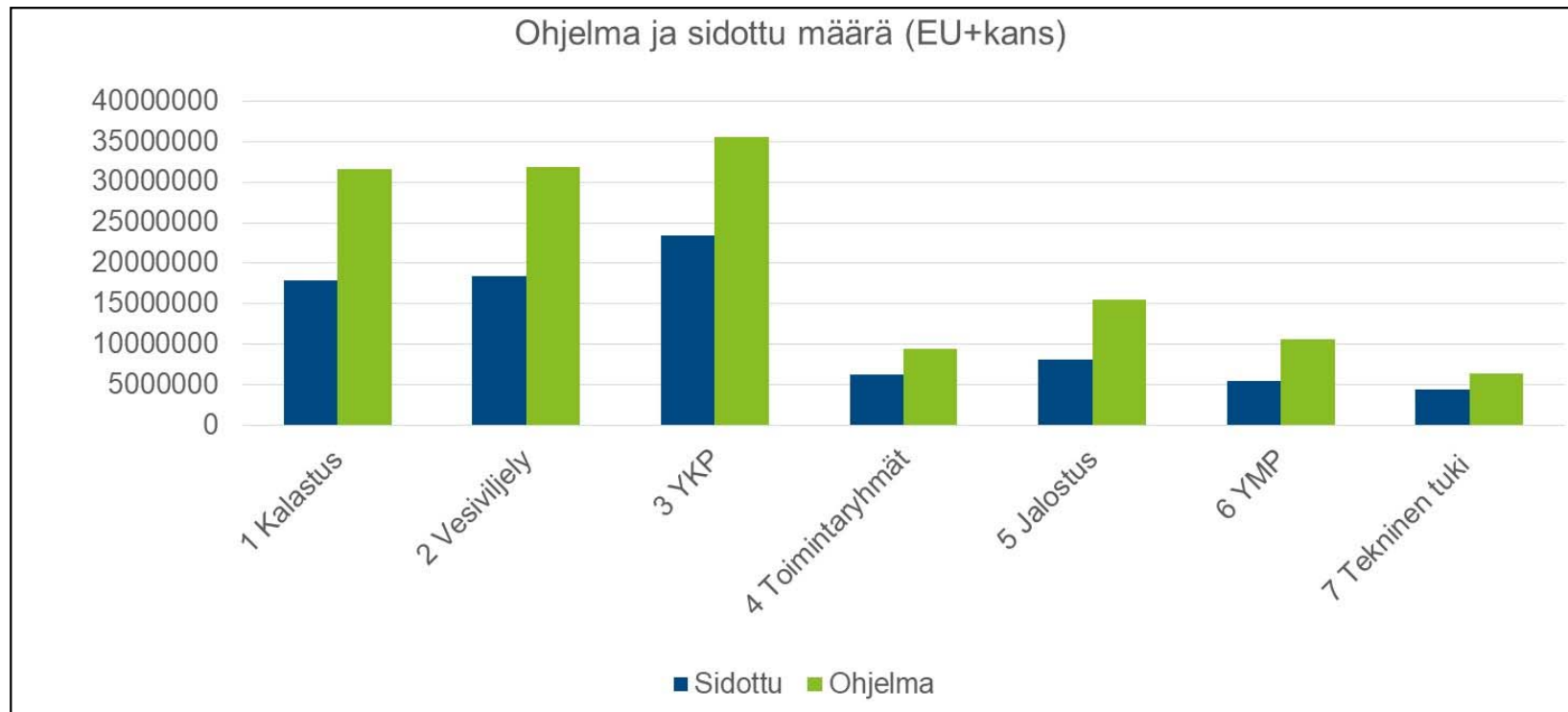
- Painopisteet etenevät tasaisesti – ei tarpeita suuremmille muutoksille
- Rahoituksen kysyntä hyvää
- Ohjelmanmuutos hyväksytty 10/2018
- Tietojärjestämän toiminta pääosin hyvää
- Hallinnon toimivuus arvioinnin perusteella hyvällä tasolla
- Arvioinnin rooli ja merkitys kasvaa tasaisesti
- Verkostotoiminta (www.merijakalatalous.fi) hyvässä vauhdissa ja palaute toiminnasta positiivista

Taloudellinen toteuma ja hankemäärät

Taloudellinen toteuma

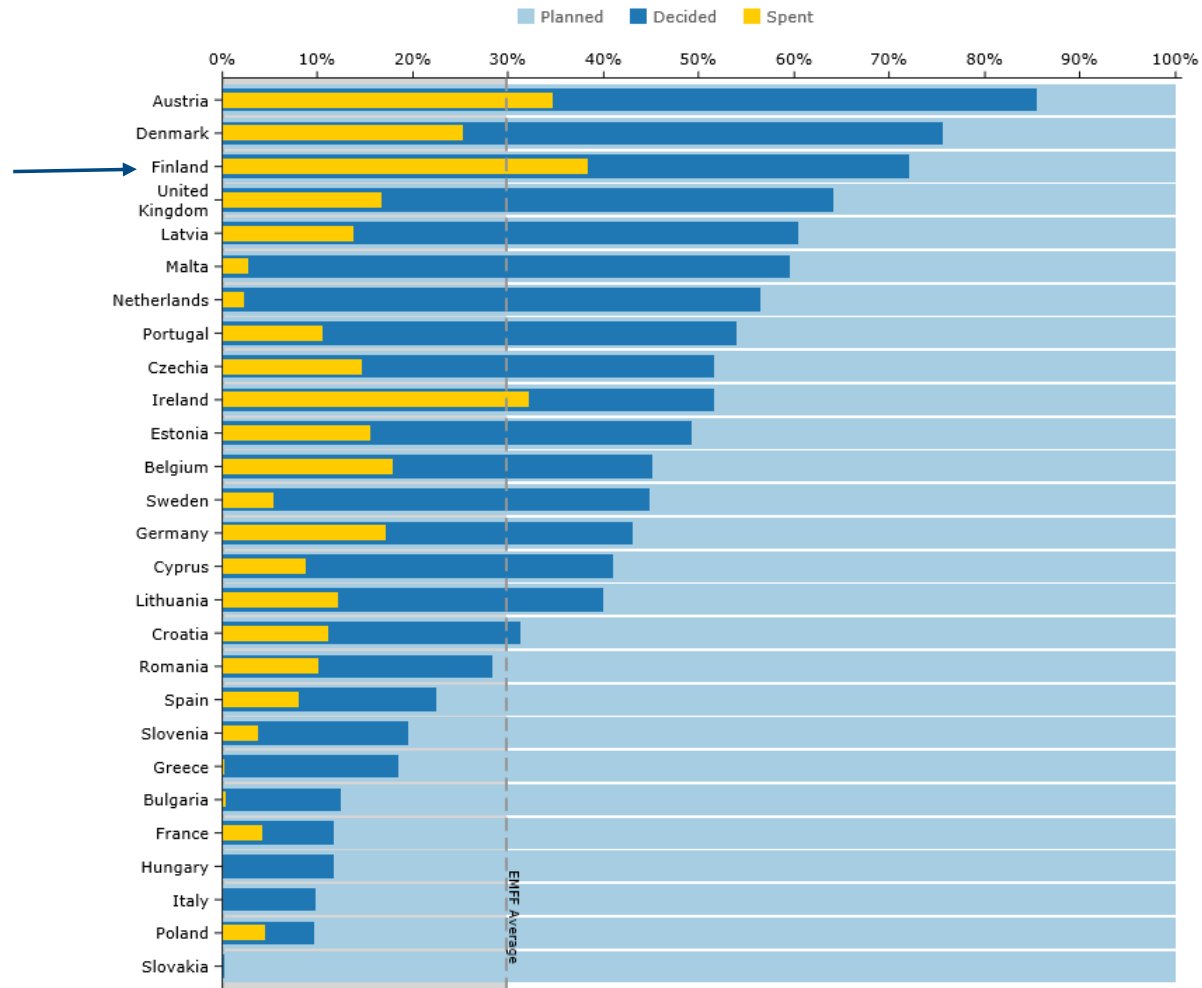
- Ohjelma: 140 893 168 €, Sidottu: 84 083 458 € (~60%), Maksettu: 44 165 067 € (~30%)

Implementation by Member State for European Maritime & Fisheries Fund, (Total Cost) % of Planned

[Explore and Share this Data](#)

Period Covered: up to 31/12/2017

Refresh Date: 4/12/2018

Ohjelmakausi 2021-2027

- Rahaston koko 6,14 miljardia euroa, josta:
  - Suomen osuus 71,8 miljoonaa euroa (tällä kaudella 74,4 milj. euroa => -3,5%)
- Toimenpiteet muuttuvat ”tukialueiksi”. Vastaavat käytännössä nykyisiä toimenpiteitä, mutta ovat osin laajempia ja huomattavasti tulkinnanvaraisempia. Mahdollistavat enemmän kansallista liikkumavaraa?
- Asetusehdotuksessa vesiviljelyssä ja jalostuksessa vain rahoitusinstrumentit (epätodennäköistä että jää näin)

Neljä painopistettä

- 1) kestävän kalastuksen edistäminen ja meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen
- 2) unionin elintarviketurvan varmistamiseen osallistuminen kilpailukykyisen ja kestävän vesiviljelyn sekä kilpailukykyisten ja kestävien markkinoiden avulla
- 3) kestävän sinisen talouden kasvun mahdollistaminen ja vauraiden rannikkoyhteisöjen tukeminen
- 4) kansainvälisen valtamerien hallinnoinnin vahvistaminen sekä turvallisten, turvattujen, puhtaiden ja kestävästi hoidettujen merten ja valtamerien mahdollistaminen

Arvio aikataulusta EU-tasolla

- Neuvoston käsittelyaikataulu
  - Romanian PJ-kausi (2019 1. puolisko): neuvoston yleisnäkemyksessä eli kompromissiehdotus
- Parlamentti
  - Parlamentin kannan piti valmistua loppuvuonna 2018
  - Paljon kommentteja raportoinnin ehdotukseen => aikataulu venyy keväälle 2019
- Ns. trilogivaihe
  - Todennäköisesti ajoittuu Suomen PJ-kaudelle
- Asetuksen hyväksyntä
  - Jos yllä oleva toteutuu, asetusta hyväksytään keväällä 2020.

Suomen tavoitteet

1. Tarkasti määritellyistä EU-toimenpiteistä siirtyminen tulosperusteiseen hallintaan
  - Tavoitteet ja kielletyt toimet säädösten tasolla, ei EU-tasolla määritettyjä toimenpiteitä
  - Toimenpiteiden suunnittelun kansallisista lähtökohdista
2. Laajat rahoitusmahdollisuudet pienimuotoiselle kalastukselle, vesiviljelylle ja ympäristötoimenpiteille sekä T&K&I-toimille
3. Varmistaa Suomen erityispiirteiden huomioiminen
  - Sisävesien ja merialueiden yhdenvertainen kohtelu
  - hylje- ja merimetso-ongelma
4. Meripolitiikan rahoituksen jatkuminen

Kansallinen valmistelu

Vuosi	Tehtävät/tuotokset
2019	<ul style="list-style-type: none"> - Työryhmän asettaminen - ”Ennakoarvioinnin” käynnistäminen (ex-ante ei pakollinen) - Toimintaohjelman valmistelun käynnistäminen - Päätös uudesta tietojärjestelmästä ja järjestelmän kehityksen käynnistys - Valmistelun viestintäsuunnitelma
2020	<ul style="list-style-type: none"> - Kansallinen laki ja asetus valmis - Toimintaohjelman luonnosversio valmis/lausuntokierros
2021	<ul style="list-style-type: none"> - Toimintaohjelman hyväksyminen - Tietojärjestelmä operatiivinen - Ohjeet ja lomakkeet - Rahaston viestintä toiminnassa (verkosto, www-sivut) - Hallinto- ja valvontajärjestelmä - Toimintaryhmien haun 1-vaihe
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Uusi toimintaohjelma kokonaisuudessaan käynnissä - Rahoitusinstrumenttien käyttöönotto - Uudet toimintaryhmät käynnissä

Maa- ja metsätalousministeriö

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014- 2020 seurantakomitean kokous 5.12.2018

Osastopäällikkö Minna-Mari Kaila, MMM

CAP-uudistuksen yleiset tavoitteet

- a) edistetään älykästä, kestäväää ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan elintarviketurva;
- b) tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteita;
- c) lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta

Näitä tavoitteita täydennetään läpileikkaavilla osaamisen, innovaatioiden ja digitalisoinnin edistämisellä.

Yleistavoitteisiin pyritään 9 erityistavoitteen avulla

**VARMISTETAAN
OIKEUDENMUKAINEN
TULOTASO**

**PARANNETAAN
KILPAILUKYKYÄ**

**MUUTETAAN
ELINTARVIKKEKETJUN
VOIMASUHTEITA**

**ILMASTONMUUTOSTA
KOSKEVAT TOIMET**

YMPÄRISTÖNSUOJELU

**SÄILYTETÄÄN
MAISEMAT JA
BIODIVERSITEETTI**

**TUETAAN
SUKUPOLVENVAIHDOSTA**

**ELINVOIMAISET
MAASEUTUALUEET**

**SUOJATAAN
ELINTARVIKKEIDEN JA
TERVEYDEN LAATUA**

CAP27-uudistus: uusi malli

- EU-maatalouspolitiikalle yhtenäisempi uusi arkkitehtuuri:
  - Jäsenmaakohtainen strateginen CAP-suunnitelma
  - kattaa molemmat CAP-pilarit (suorat tuet, maaseudun kehittäminen)
  - valmistellaan yhteistyössä komission hyväksyttäväksi
  - sisältää toimenpiteiden tavoitteet ja saavutettavat tulokset
- Jäsenmaalle enemmän valtaa päättää sen alueella sovellettavan tukikokonaisuuden sisällöstä, valvonnasta ja seurannasta
- Komissio valvoo jäsenmaiden tavoitteiden ja tulosten saavuttamista, jäsenmaat viljelijöitään

CAP -uudistus

- Toimeenpanomallin muutoksen seurauksena kansallinen säädöstarve kasvaa – lisää vastuuta jäsenmaalle, mm. eduskunnalle.
- Poliitiikan toimeenpanomallin muuttaminen ei tarkoita maatalouspolitiikan kansallistamista vaan vastuunjaon muuttamista. Yhteisen politiikan tavoitteet, yhteiset velvoitteet sekä yhteinen rahoitus säilyvät.
- Päätöstä odotetaan vuonna 2020.

Neuvosto

- Itävallan pj-kausi, ensimmäinen lukeminen, ensimmäinen parannettu tekstiversio jo pöydällä, joulukuussa tilannekatsaus etenemisestä – AT tehnyt hyvää työtä!
  - Ehdotuksia mm. suoritusbonus pois, tavoitteiden seuranta joka toinen vuosi, ehdollisuuden tarkennuksia jne., jne....
- Romania (kevät 2019): (osittainen) neuvoston yleisnäkemys?
  - Lainsäädännön draftaus jatkuu keväällä
- Suomi (syksy 2019): neuvoston yleisnäkemys (MFF:n jälkeen),
  - Trilogien aloittaminen?
  - Mahdolliset siirtymäkauden asiat?
- Kroatia (kevät 2020): neuvotteluiden loppuun saattaminen?

Euroopan Parlamentti

- Raportöörin lausuntoluonnokset 19.10.2018. Keskustelu valiokunnassa marraskuussa 21.11.2018.
  - Muutosesitykset raportteihin joulukuun alkupuolella (odotetaan useita tuhansia muutosehdotuksia)
  - Kompromissit EP:n sisällä muotoillaan tammi-helmikuussa 2019
  - Valiokunnan äänestys (maaliskuussa 2019?)
  - Täysistunto (??) – todennäköisesti seuraavan EP:n käsittelyyn
- Uusi EP aloittaa 1.7.2019, todellinen työ vasta syyskuun alusta 2019. Ottaako uusi EP vanhan työn pohjaksi vai aloittaako puhtaalta pöydältä?

Rahoituskehykset (MFF)

- Kehysehdotus saatiin toukokuun alussa 2018. Itävallan kaudella aloitettu ”neuvottelulaatikon” rakentaminen. Neuvottelulaatikossa kuvataan ne asiat, joista valtionpäämiestasolla päätetään ja se, miten komission esitystä näiltä osin muutetaan.
- CAP-asetuksista tietyt kohdat asetettu hakasulkeisiin odottamaan valtionpäämiesten ratkaisuja, kuten määrärahojen kokonaismäärä, pilareiden I ja II varat, maatalouden kriisivaraus, tukikatot, pilareiden väliset siirrot, osarahoitusprosentit.
- Komission tavoite on saavuttaa poliittinen sopimus rahoituskehyksistä nopealla aikataululla. Todennäköisempi vaihtoehto päätökselle on vuoden 2019 loppu tai 2020 alku.

Rahoituskehykset ja CAP

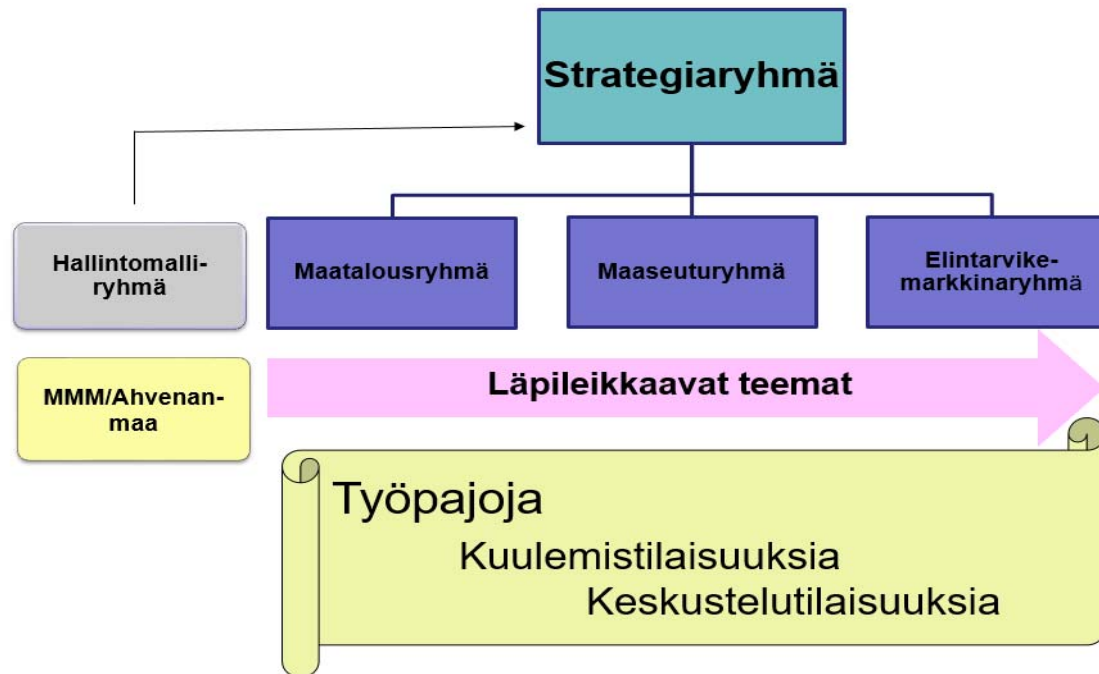
- Leikkaus suhteessa suurempi II pilarissa (maaseudun kehittäminen) kuin I pilarissa (suorat tuet).
- Leikkaus I pilarissa noin 2 % käyvin hinnoin (14 % kiintein 2018 hinnoin) ja II pilarissa käyvin hinnoin noin 15 % (25 % kiintein 2018 hinnoin).
- Ongelma Suomelle, koska II pilarin ohjelmat olleet hyviä (ympäristötuet, LFA, eläinten hyvinvointikorvaus, LEADER) ja Suomi saanut hyvin rahaa EU:lta II pilarin toimiin.

Suomen CAP-suunnitelma

- Asetus- ja ohjeluonnokset sekä omat tarpeet tiedossa, vaikka lopullista tietoa rahoista ei olekaan.
- Työryhmät asetettu ja työpajat käyntiin
- Virkamiesvalmistelua tarveanalyysien, toimenpiteiden, rahoituksen ja muiden CAP-suunnitelman osien osalta
- Tavoiteaikataulu: CAP-suunnitelma komissiolle 1.1.2020 mennessä
  - Tarvitsemme määrärahat käyttöön 2021

CAP-uudistuksen kansallinen valmistelu

Hallintomallityöryhmä

Työryhmän tehtävänä on tehdä esityksiä Euroopan unionin maatalous- ja maaseutupolitiikan uudistamisen valmistelun strategiaryhmälle seuraavasti:

1. Valmistella Suomen CAP-suunnitelmaan sisällytettävä kuvaus hallintorakenteesta
2. Valmistella esitys teknisen avun tarpeen mitoituksesta ja jaosta henkilöstömenoihin ja muihin menoihin
3. Valmistella esitys kansallisen maaseutuverkoston tehtävistä, organisoinnista ja sijoituspaikasta
4. Valmistella esitys Leader-ryhmien toimintarahen hallinnoinnista

Maataloustuotannon kehittämistyöryhmä (1/2)

- Työryhmän tehtävänä on tehdä esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä maataloustuotannon kehittämistoimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta.
- Työryhmän tehtäväalaan kuuluvat seuraavat toimenpiteet:
  - Euroopan unionin kokonaan rahoittamat suorat tuotannosta irrotetut ja tuotantosidonnaiset pinta-ala- ja eläinperusteiset toimenpiteet
  - Euroopan unionin osarahoittamat maaseudun kehittämisen pinta-ala- ja eläinperusteiset toimenpiteet, jotka liittyvät luonnonhaittojen korvaamiseen, ympäristö- ja ilmastoasioihin, luonnonmukaiseen tuotantoon sekä tuotantoeläinten terveyteen ja hyvinvointiin;
  - Euroopan unionin geenivarojen säilyttämiseen liittyvät toimenpiteet;

Maataloustuotannon kehittämistyöryhmä (2/2)

- Työryhmän tehtäväalaan kuuluvat seuraavat toimenpiteet (jatkuu):
  - maatalouden rakennetoimenpiteet, jotka liittyvät maatalousinvestointeihin ja tilanpidon aloittamiseen;
  - ei-tuotannolliset investoinnit;
  - ehdollisuus;
  - maatalojen neuvontajärjestelmä;
  - maataloustuotannon riskienhallintatoimenpiteet sekä
  - toimenpiteisiin liittyvät yleiset vaatimukset, kuten todennettavuus ja tulos- ja suoritusperusteisuus.

Maaseudun kehittämistyöryhmä (1/2)

Työryhmän tehtävänä on tehdä esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä maaseudun kehittämistoimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta:

- Maaseudun toimintaympäristö: palvelut, kylien kehittäminen, digitalisaatio, laajakaistat, yhteistyö (tutkimuslaitosten ja yrittäjien yhteistyö), innovaatiot, rahoitus- ja riskienhallintainstrumenttien mahdollinen käyttöönotto
- Maaseudun yritysrahoitus: pk-yritysten investoinnit, uuden yritystoiminnan aloittaminen ja kehittäminen, yrittäjyyden edistämisen muut toimet, rahoitusinstrumenttien käyttöönotto

Maaseudun kehittämistyöryhmä (2/2)

- Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen eli Leader-toimintatapa: toimintatavan toteuttaminen Suomessa maaseuturahaston avulla, toimintatavan yhteensovitus muiden EU:n rahastojen kanssa, Leader-periaatteiden toimeenpano, Leader-periaatteiden toimeenpano, Leader-toiminnan kattavuus ja rahoituksen määrä, mukaan lukien kuntarahoituksen osuus.

Markkinatyöryhmä (1/2)

- Tehdä esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta
- Työryhmän tehtäväalaan kuuluvat seuraavat toimenpiteet:
  - EU-markkinajärjestelyt ja niihin liittyvät ohjelmat, ml. alakohtaisten toimintaohjelmien tarpeen arviointi sektoreittain ja riskienhallinta
  - EU-laaturjestelmien entistä tehokkaampi hyödyntäminen
  - Tuottajaorganisaatiot ja niiden kehittäminen

Markkinatyöryhmä (2/2)

- Työryhmän tehtäväalaan kuuluvat seuraavat toimenpiteet (jatkuu):
  - Kuluttajan tarpeisiin vastaavien elintarvikkeiden tarjonnan edistäminen
  - Korkean laadun ja turvallisuuden varmistaminen, esimerkiksi antibioottiresistenssin hallinta
  - Viestintätoimenpiteiden pohdinta kuluttajille etenkin nimisuoajärjestelmän osalta ja viljelijöille kulutusmuutoksista

Työpajoja ja keskustelutilaisuuksia joulukuu/2018-huhtikuu/2019

Tarkoitus:

- Kerätä sidosryhmiltä tietoa siitä, missä asioissa nykyinen CAP on onnistunut ja missä epäonnistunut
- Koota tarpeita ja ideoita siitä, millä CAP:n toimilla voidaan vastata CAP:n tavoitteisiin vuonna 2021 alkavalla rahoituskaudella.
- Laajentaa CAP-uudistuksen valmistelun asiantuntemusta ja lisätä sidosryhmien osaamista uudistuksen sisällöstä
- Lisäksi työpajoissa käsitellään vaihtoehtoisia esityksiä CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä.

Huomioitava tavoite tukijärjestelmien yksinkertaistamisesta ja tuloksellisuudesta!

Työpajoihin sai ilmoittautua. Työpajojen luonteen vuoksi osallistujien määrää voidaan joutua rajoittamaan.

Keskustelutilaisuuksia

Sektorikohtaiset keskustelutilaisuudet:

- Maito
- Nauta
- Lammas
- Vuohi
- Sika
- Siipikarja
- Valkuais- ja öljykasvit
- Vilja ja muut peltokasvit
- Puutarha
- Mahdollisesti muut tuotantosunnat

Kuulemistilaisuudet

CAP-uudistuksen jatkovalmistelun avaustilaisuus 30.10.2018

Tilaisuuden tallenne ja materiaalit:

<https://mmm.fi/eu-ja-kansainvaliset-asiat/cap>

Mahdollisesti valmistelun myöhemmässä vaiheessa toinen vastaava kuulemistilaisuus.

Kiitos!

